

Kvinner & Familie

Nr.1/2019

MEDLEMSBLAD FOR NORGES KVINNE- OG FAMILIEFORBUND

Netthets

Et demokratiproblem

Forsidefoto: shutterstock.com

Kvinner & familie

Nr. 1 2019
133. årgang - Grunnlagt 1887

Redaktør

Lene Sjøgaard Gloslie

Utgiver:

Norges Kvinne- og familieforbund
Stortingsgaten 12, 0161 Oslo.
Telefon: + (47) 22 47 83 80
E-post: post@kvinnerogfamilie.no

Annonser:

post@kvinnerogfamilie.no

Abonnement:

Kan bestilles hos utgiver: NOK 150,- pr. år.
Medlemmer av forbundet får bladet gratis

Design:

Cathrines.cmykeri/chfuglei@gmail.com

Trykk:

Gamlebyen Grafiske AS

Opplag:

3200

Redaksjonsrådet:

Aina Alfredsén Førde
aina@kvinnerogfamilie.no
Olaug Tveit Pedersen
olaug.t.pedersen@lyse.nett
Lene Sjøgaard Gloslie:
redaktor@kvinnerogfamilie.no
Mette Gunnari:
mette@kvinnerogfamilie.no

Internettadresse:

www.kvinnerogfamilie.no

Frist for stoff:

3. april 2019

Ettertrykk og kopiering av
Kvinner & families stoff og annonser
er ikke tillatt uten etter avtale.

ISSN NR: 1891 - 7992

ISSN NR trykt utgave: 1500 - 3000

Norges Kvinne- og familieforbund

Hensikt: Styrke familiens posisjon gjennom tiltak som gir tid og mulighet til omsorg for hverandre.

Visjon: Anerkjennelse av kvinners ulike valg gjennom livsfaser. Verdsetting av familien som bærebjelke i utviklingen av et godt samfunn.

K&F er tilsluttet:

Nordens Kvinneforbund (NKF)
Associated Country Women of the World (ACWW)
KFB (Kvinner frivillige beredskap)
FOKUS Forum for Kvinner og Utviklings- spørsmål

Leder

Aina Alfredsén Førde

Forbundsleder

Kjære medlem!

Nytt år og nye moglegheiter. Det er no gått nokre månader sidan landsmøte, og det har vore mykje å sette seg inn i. Heldigvis så har eg mange av dei tidlegare forbundsleiarane som eg ber om råd når eg treng det.

Tema i landsmøteperioden er: Et samfunn i endring.

Dette temaet omfattar veldig mykje og eg har det med meg heile tida. Det har vorte ein del forandringar, og meir vert det framover.

Eg såg tidleg at ein frå sentralstyret burde vore nær Oslo, då stort sett alle møter vert haldne i Oslo. Vi har klart å møte på det vi burde så langt, og håper vi klarer det framover og.

Vi klarte å nå målet vårt om over 3000 medlemmer i 2018, det er bra. Så har vi alle ein jobb å gjere for å få fleire nye medlemmer.

Vi må flytte i løpet av juni. Det ser ut som det skal ordne seg med nye kontorlokale, som ligg like sentralt til som det vi har i dag.

24. november døde vårt æresmedlem og tidlegare forbundsleder Ingunn Birkeland. 6. desember var eg i bissetelsen til Ingunn i lag med mange andre frå forbundet. Vi deltok på minnestunda der Elisabeth Rusdal holdt minneord frå Norges Kvinne og familieforbund.

Elisabeth Rusdal og eg var tilstede på rikshospitalet når helseminister Bent Høie holdt årets helsetale, det var ein skuffelse. Ikkje eit ord om fødeavdelingar rundt omkring i landet, ikkje noko om kva som skal gjerast for å få fleire jordmødre ut i kommunehelsetenesta. Statsministeren oppmodar norske kvinner til å føde fleire barn, men samtidig vert fødeavdelingar rundt omkring i landet lagt ned, og kommunane har alt for lite kapasitet til fødsels- og barselsomsorg rundt omkring. Dette er ei sak vi har jobba mykje med, og jobbar vidare med framover.

I januar deltok nestleiar Randi Støre Gjerde og eg på Den store kommunikasjonsdagen 2019, arrangert av Fokus. Randi deltok på Skriv kort og effektivt, og Ti tips til politisk gjennomslag. Eg deltok på Korleis «kome på» i media? og Medietrening: Lær å formidle effektive budskap som virke. Veldig gode og lærerike kurs.

Vi er medlem av studieforbundet Næring og samfunn, mange av dykk bruker kanskje studiearbeid rundt omkring i laga. Vi vil gjerne ha tilbakemelding frå dykk, om kva erfaring de har. Send gjerne ei tilbakemelding til aina@kvinnerogfamilie.no.

I april er det ACWW sin verdskonferanse i Melbourne, Australia. Der skal eg delta og legge fram resolusjoner frå K&F.

I juni har Nordens Kvinneforbund sommerkonferanse i Varberg, Sverige. Organisasjonen har 100 års jubileum, håper mange frå Norge kjem til å delta.

I august skal vi ha stand på Arendalsuka. Her når vi ut med kva vi står for og jobbar med til veldig mange, deler ut informasjon og diskuterer sakene våre. Det er mange arrangement som vi kjem til å delta på.

I tillegg til dette skal eg vere med på seminar og årsmøte rundt omkring i landet.

Heilt sida oppstarten i 1915 har K&F arbeida for å betre forholda for kvinner og familien. I dagens samfunn er det viktig at vi legg stor vekt på å støtte familien og utvikle eit godt samfunn med plass til alle frå vogge til grav. Både kvinnepolitikk og likestillingsarbeid er stadig like aktuelt, sjølv om arbeidsmåte og -mål har forandra seg gjennom åra.

På denne måten er vi med i eit samfunn i endring.

Aina Alfredsén Førde

Forbundsleiar

Redaktør

Lene Søgaard Gloslie

Redaktør

Godt nyttår alle sammen! 2019 står foran oss relativt nytt og skinnende – og jeg er kanskje ikke den eneste som ser frem til våren nå. Glatte veier, snøskred og kulde har satt sitt preg på oppstarten av året. Det har ikke gjort temaet beredskap mindre viktig – og det nye Beredskapsutvalget minner om egenberedskap i hjemmet. De oppfordrer alle til å lese brosjyren fra DSB som alle har fått i posten, men ikke minst å ta aktive grep hjemme for å sikre deg og dine om uhellet skulle være ute.

Netthets er hovedtema for denne utgaven av medlemsbladet. Hetses kvinner mer enn menn på nett – eller er hetsingen annerledes, og går mer på person enn på sak? Ordfører Kristin Maurstad i Vågsbygd kommune er en av dem som har betalt en høy pris for å ha en synlig rolle i offentligheten. Hun har valgt å være åpen om netthetsen hun ble utsatt for, og mener at vi må ta debatten. Vi kan ikke ha en offentlig samtale som medfører ubehag og frykt for de som ytrer seg, eller har verv eller en fremskutt offentlig rolle. Det knebler ytringsfriheten og er et alvorlig demokratisk problem.

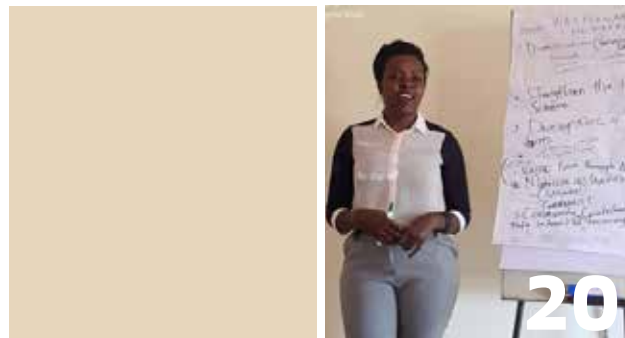
Landsmøtet 2018 er avviklet og har gitt nytt mannskap i ledelse og utvalg som er klare for å ta fatt på ny arbeidsperiode og nytt Prinsippprogram. Jeg vil i den anledning takke for et mangeårig og godt samarbeid med Elisabeth Rusdal, Sonja Kjørlaug og Wenche Rolstad om medlemsbladet.

Prinsippprogrammet for landsmøteperioden 2019-2020 har fått tittelen «Familien i et samfunn i endring». Føde- og barselsituasjonen, skolemat, eldreomsorgen og hvordan det tilrettelegges for en aktiv hverdag, pleie og omsorg – og ikke minst matglede blir viktige tema for den neste landsmøteperioden.

Familievikaren er høyaktuell, og vold i media, netthets og ensomhet i samfunnet er tema som skal belyses i kommende periode. Arbeidet for inkludering og integrering på alle områder i samfunnet fortsetter – og er viktig og nødvendig for at alle skal ha et godt og meningsfylt liv.

Skjer det noe spennende i lokallaget ditt som du gjerne vil dele med andre? Send gjerne tekst og bilder fra aktiviteter dere har gjennomført – eller fortell om aktiviteter dere planlegger – til redaktor@kvinnerogfamilie.no. Vi gleder oss til å høre fra deg!

Godt nytt arbeidsår!

Innhold

POLITIKK OG SAMFUNN

Netthets – et likestillingsproblem?	4
Offentlighetens pris - syk av netthets	6

NORDENS KVINNEFORBUND

Nordens kvinneforbunds sommerkonferanse	10
Det nordiske brevet	12

NYTT FRA FORBUNDET

Landsmøte 2019	14
Marie-prisen	15
Minneord Ingunn Birkeland	26
Trekning Landslotteriet	26

INTERNASJONALT UTVALG

ACWW – EAST, WEST AND CENTRAL AFRICA

Area Conference – 2018	18
Status på prosjekter	19
Reisebrev fra Afrika	20
Krisesenteret i Sibiu	22

LOKALSTOFF

Ekkilsøy K&F 70 årsjubileum	25
Alunsjø K&F 50 årsjubileum	
Grålum K&F 50 årsjubileum	

BEREDSKAPSUTVALGET

Materiell fra Norges Kvinne- og familieforbund	27
Liste over K&Fs tillitskvinner	28
	30

 - følg oss på facebook

OPPDATER DEG PÅ HVA SOM SKJER I FORBUNDET! DU FINNER LINKEN TIL FACEBOOKSIDEN PÅ NETTSIDENE VÅRE. HER FÅR DU LØPENDE INFORMASJON, DU KAN KOMMENTERE OG DELTA I DISKUSJONEN. VI SEES PÅ FACEBOOK!

Netthets

– et likestillingsproblem?

Kvinner og personer med synlig minoritetsbakgrunn mest utsatt for netthets.

AV: LENE SØGAARD GLOSLIE

I mediene kan vi stadig lese historier om kvinner som er utsatt for netthets. Som bringes til taushet etter trakassering og trusler. Som legger ned pennen – eller stenger bloggen – og dropper sitt samfunnsengasjement for å ivareta personlig trygghet og privatlivets fred. En uheldig samfunnsutvikling som bringer viktige stemmer til taushet.

Vi sitter igjen med et inntrykk av at kvinner hetses mer enn menn – eller at hetsen som rettes mot kvinner er mer personlig og angriper dem som kvinne og person. Hva sier forskningen?

NETTHETS BLANT FOLK FLEST

– Utgangspunktet for vår forskning er hvordan netthets fordeler seg blant folk flest. Det er derfor ikke de mest profilerte stemmene som er kilden til de resultatene vi ser, forteller Marjan Nadim, forsker ved Institutt for samfunnsforskning.

Nadim understreker at kvinner som er profilert i mediene, som politikere og journalister, kan være mer utsatt

enn andre, men at den generelle trenden viser at det er menn og personer med synlig minoritetsbakgrunn som er mest utsatt.

MENN HETSES PÅ SAK

– Overordnet viser forskningen at menn mottar mer netthets enn kvinner.

Men kvinner mottar en annen type hets, forklarer Nadim. Institutt for samfunnsforskning har ikke gått i dybden på innholdet av netthets, men har sett ulikheter i hva hetsen kvinner og menn mottar retter seg mot.

– Når det gjelder kvinner, rettes netthets oftere mot hvem de er, mens for menn rettes skytset mot det de mener. Det dreier seg med andre ord om den klassiske problemstillingen om sak og person.

Kvinner mottar

Marjan Nadim, forsker ved Institutt for samfunnsforskning. Foto: Institutt for samfunnsforskning

nettets i egenskap av å være kvinner. Forskningslitteraturen peker på at kvinner blir hetset for sitt kjønn, noe som trigger bevisstheten om at de tilhører en sårbar og utsatt gruppe.

– Det kan innebære at hets mot kvinner får større konsekvenser, og kan føre til at kvinner i etterkant kan bli mer forsiktige og trekke seg tilbake. Vi ser at kvinner blir mer påvirket av hetsen de mottar enn menn blir. Dette kan bety at hetsen oppleves som mer belastende, sier Nadim.

HETS PÅVIRKER TRYGGHET

– Det kan handle om trygghet. Hets kan ta en seksualisert form, der voldtektrusler spiller på en sårbarhet. Dette trigger en reell frykt for egen sikkerhet, sier Nadim.

Når det gjelder sikkerheten, kan Nadim fortelle at politiet er tilstede på en del plattformer, og at inntrykket de formidler er at det er et mindretall av hetsen som er mer enn rent prat. Men at enkeltsaker kan gi grunn til å være på vakt. Lan Marie

Nguyen Berg har for eksempel hatt beskyttelse fra PST i perioder.

HATEFULLE YTRINGER

– Våre funn sier ikke noe om hvorvidt det har vært en tilhardning eller en økt faresituasjon. Noen ytringer kan være straffbare eller falle inn under begrepet hatefulle ytringer, sier Nadim. Dette gjelder når ytringen retter seg mot en gruppe eller en gruppes kjennetegn basert på nasjonalitet, etnisitet, bakgrunn, seksuell orientering eller funksjonshemming.

– Det er liten bevissthet om at noen ytringer er ulovlige, og politiet er opptatt av å kommunisere at noe faktisk faller innenfor det som er ulovlig og å føre siviliserte samtaler om konsekvenser for mottaker og avsender, sier Nadim, som legger til at mange peker på skolen.

– Men på tross av at unge er spesielt utsatt er dette også et problem blant voksne. Aftenpostens sak om hets mot Utøyaofrene viste at utøverne var menn godt opp i årene.

MØTESTEDER PÅ NETTET

– Vi snakker her om mange fenomener. En ting er mobbing mellom bekjente, og dette gjelder spesielt de unge. Men hetsen mot fremmede er annerledes enn hetsen som foregår blant de unge. I noen tilfeller er det snakk om et mer ideologisk hat, som ofte utføres av personer som møtes på nett og hisser hverandre opp, sier Nadim.

I USA har man sett systematiske, koordinerte angrep der en mobb målretter et cyberangrep. Dette er skrekkeksempler på hvordan internettmobben kan ødelegge liv. I Norge har Lan Marie Nguyen Berg som et eksempel Facebook-grupper som nærmest er rene hatgrupper mot henne.

– Gruppene er kanskje ikke opprettet i den hensikt, men har utviklet seg til å bli hatgrupper. I straffeloven er det et kriterium at hatefulle ytringer skal være offentlig fremsatt eller fremsatt i andres nærvær. At en gruppe er lukket innebærer ikke at ytringen ikke er offentlig. Folk har blitt dømt for påstander fremsatt i lukkede Facebook-grupper, sier Nadim.

ANMELDELSER

Politiet er avhengige av at folk anmelder. De kan ikke følge alle grupper, og risikere at gruppene «håndplukkes». Det er ofte organisasjoner som anmelder. Oslo Politidistrikt har fokus på tematikken og mottar rundt 140 anmeldelser hvert år.

– Man skal ikke lete lenge før man finner det antallet hatytringer. Det er derfor store mørketall. Det man ser er at når politiet tar kontakt med hetsere er det mange som legger seg flate og ikke vil stå for det de har sagt, forteller Nadim.

HVEM ER HETSERNE?

Mannegruppen Ottar hadde en tråd om Lan Marie Nguyen Berg som gikk av skaffet før den nådde mediene. Trådstarter gikk deretter ut i Aftenposten og tok avstand. En del er av denne typen, som vil justere seg når de blir konfrontert med det som er ytret. En mellomgruppe er mer ideologisk drevet. Her er Jonas Gahr Støre og innvandring ofte tema.

– Spenningssøken, oppmerksomhets-søken, og det å være den som klarer å sette ting på spissen eller komme med den skarpeste kommentaren ser ut til å være drivkraften for mange. Det gir kred. Det handler om en nettkultur drevet av emosjoner, med en polemikk som setter ting på spissen, avslutter Nadim.

Offentlighetens pris - syk av netthets

Prisen for å ha en synlig rolle i samfunnet kan bli farlig høy. Som ung, kvinne og ordfører fikk Kristin Maurstad kjenne nettsjikanen på kroppen. Nå tar hun en for laget.

AV: LENE SØGAARD GLOSLIE

Det var ikke noe som skjedde over natten. Ordføreren hadde stått i bresjen for vedtak i Vågsøy kommune om skolenedlegging, justering av kommunegrenser og kommunesammenslåing. Vedtak som rokket ved eksisterende strukturer. Selv om vedtakene var tatt ved flertallsavgjørelse, var det ordførerens oppgave å fronte og stå for vedtakene.

Høsten 2017 begynte det. Maurstad skulle i et møte med kommunalministeren. Noen antydte på Facebook at hun var politiker for å kunne dra på hotell med mannlige kollegaer. Så tok det av.

– Kommentarfeltene ble fylt opp av meldinger om at jeg var arrogant og full av faen. I tillegg kom det en del delvis seksualiserte ytringer. Det var ikke kjekt, men jeg tenkte at jeg må tåle det, forteller Maurstad.

KROPPEN SA STOPP

Hun tenkte at hun måtte være tøff. Stå i det. Ta på seg rollen som den som tålte. Samtidig tok hun det innover seg, ba ikke om hjelp og begynte å være mer forsiktig. I januar 2018 toppet det seg, kroppen sa stopp.

– Jeg våknet opp en morgen og var 90 år gammel. Helt utslått. Kroppen hadde hovnet opp og det verket i alle ledd. I tillegg hadde jeg eksem, oppkast, neseblod og lammelser. Ble sendt til sykehuset, der de ikke fant noe galt.

Det tok litt tid før hun kom seg. Fra sykesengen ga hun beskjed om at hun var blitt syk og sykemeldt i to uker.

– Det kostet litt å fortelle at jeg var blitt syk og lå på sykehus. Et folkemøte om vedtakene nærmet seg. Kommentarer om at ordføreren hadde blitt litt «syk» slik at hun slapp å gå på folkemøtet lot ikke vente på seg, forteller Maurstad.

VENDEPUNKTET

– Det var greit at kroppen sa fra. Jeg ble nødt til å tenke over hvordan jeg ba om hjelp fra andre. Til da hadde jeg holdt alt for meg selv og ikke snakket med noen om hvordan jeg hadde det, sier Maurstad.

Hun skjønnte at hun måtte være åpen. At hun ikke var så tykkhudet som hun hadde forsøkt å være, at det ikke skulle være nødvendig å være det. Maurstad tok et møte partigruppen og med familien. Fortalte at det hadde vært tøft. Hun fikk en enorm støtte.

– Som ordfører står en alene. Det er ingen på samme nivå i kommunen. Samtidig er man et menneske og kan ikke bære alt alene.

En gjeng begynte å kommentere på Facebook. Konfronterte og møtte drittsslengingen på en hyggelig og ålreit måte. Hun stod ikke lenger alene.

RAMMER FAMILIEN

– De rundt meg reagerte sterkest. Jeg var veldig glad for at datteren min ennå ikke var tretten år og på Facebook. Barn skal ikke måtte forsvare sin mors politiske valg. Hun har heldigvis ikke måttet det, forteller Maurstad.

Hun forteller at hun kjenner til tilfeller

der lokalpolitikere har blitt frosset ut av lokalsamfunnet.

– Som politiker skal en tåle mye, og tåle å bli karakterisert til en viss grad, men ikke med ord en kvier seg for å gjenta, sier Maurstad.

DEMOKRATISK PROBLEM

Etter at hun stod frem med sin historie har Maurstad fått konkrete tilbakemeldinger fra andre som forteller at netthets var grunnen til at de ga seg i politikken. Men også andre som forteller at når de ser at andre takler det og står i det, fortsetter de allikevel.

– Det satt langt inne og jeg hadde lyst til å la være å snakke om det. Jeg sa nei til intervjuer det første halvåret fordi jeg var redd for å stå frem som et offer, forteller Maurstad, men legger til at hvis alle trekker seg tilbake, har hetserne vunnet. Det må ikke skje. Det er alvorlig for bredden i politikken. Hun bestemte seg for å ta en for laget.

Maurstad var allikevel redd for å holde innlegg for AUF.

– Skulle jeg stå og fortelle 16 – 17-åringene at jeg ble syk av politikken?

Hun fikk gode tilbakemeldinger i etterkant. Det at hun stod frem og fortalte ville gjøre det lettere for andre å gjøre det samme.

MØTE HETSEN MED DEBATT

– Netthets som fenomen går ikke over med en eller to historier som offentliggjøres. Det må reises en debatt, det må tas på alvor, sier Maurstad.

Maurstad mener at media må være med på å

møte netthets. Det er ingen quick fix her. Det hjelper heller ikke om debattklimaet i Vågsøy blir bedre om det er like ille andre steder.

– Det er få arbeidsgrupper som må tåle så mye kritikk og diskusjon som politikere. Og vi skal tåle mye, men en fersk kommunepolitiker som mener noe på tvers av meningsgrupper kan risikere å motta mer enn det som er tålbart, sier Maurstad.

MEDIAS ROLLE

– Jeg har snakket med lokalmedia om deres rolle. De har redaktøransvar for kommentarfeltene på Facebook, men utfordringen for små redaksjoner er at de ikke har ressurser til å følge opp kommentarfeltene om natten. Det er mange som legger inn kommentarer på nattestid, sier Maurstad.

Dialogen med lokalmedia er god og debattklimaet har blitt bedre. Grepene som media lokalt har tatt er å være aktive på lederplass med oppfordringer om å skjerpe debatten. I tillegg legges det større vekt på hvordan artiklene vinkles. Bergens Tidende har også hatt en artikkel om henne på trykk, der hun brukes som et eksempel på hvilke konsekvenser hets over internett kan ha.

KVINNER MER UTSATT

– Vi må kjempe for ytringsfriheten. Og det er helt innafor å si og mene at jeg som politiker har dumme standpunkt. Men når det går over til personhets, holder det ikke å forsvare det med at dette er kritikk rettet mot ordførerrollen, sier Maurstad.

Hun har mannlige kollegaer som stiller opp og mener at dette gikk for langt, og at de som menn ikke ville ha blitt utsatt for den samme hetsen. Som ung kvinne i en maktposisjon tror Maurstad at hun var ekstra utsatt. De som hetser er i hovedsak menn.

– Menn i litt høyere alder er flittigst på tastaturet. Både egen erfaring og forskningen viser det, forteller Maurstad.

DEBATTEN MÅ TAS

– Jeg er i fin form nå og er i gang med trening. Jeg har blitt bevisst og lært meg selv og kroppen å kjenne, og jeg har lært å be om avlastning og hjelp. Stress og press gir seg fysiske utslag, og hvis jeg kjenner at kroppen sier fra, roer jeg ned, trener og lar være å lese Facebook på en stund.

– Det er viktig å ikke gå rundt å late som man er sterkere enn man er. Vi kan ikke fronte oss selv som tykkhudet og råtøffe når vi ikke er det. Det er en utrolig ubehagelig følelse. Vi må stille opp for hverandre, og ikke la oss true til taushet, sier Maurstad, som ikke har tenkt å la denne debatten forbigås i stillhet.

I april stiller hun opp på Kommunalpolitisk toppmøte i KS for å fortelle sin historie, og i eget parti arbeider hun aktivt for å sette problemet på dagsorden.

– Trakassering og hets er et demokratisk problem. Dette er en kamp vi ikke kan la de som hetser vinne, avslutter Maurstad.

Fra venstre: Aina Alfredsen Førde, Anniken Huitfeldt, Elisabeth Rusdal.

Gullenkene opp i spørjetimen

Elisabeth Rusdal og forbundsleiar var på stortinget tysdag 15. januar i møte med Anniken Huitfeldt der vi diskuterte «gullenkene».

AV: AINA ALFREDSSEN FØRDE, FORBUNDSLEIAR

Statens pensjonskasse hadde ei ordning der ektemenn kunne betale inn pensjon slik at deira ektefelle kunne få enkepensjon. Denne ordninga var i en tid då dei fleste kvinner var heimearbeidande på heiltid.

EKTESKAPSLOVA

Ekteskapslova av 1991 har ei tilbakeverkande kraft. Dette medførte at kvinner som hadde ei særrett i forhold til enkepensjon fra Statens pensjonskasse frå før 1.10.1976 vart fråtatt denne retten ved skilsmisse. Dette innebar at ca. 200 kvinner som var skilte mista den særretten, som eks-ektefelle hadde betalt inn til Statens pensjonskasse, og dermed sin enkepensjon. For staten dreier dette seg om ca. 4,5 millioner per år i en periode. Ordninga var god for dei den omfatta. Og kvinnene vert ofte omtala som «gullenker».

URETT MOT SKILTE KVINNER

Grunnlova § 97 seiar at inga lov skal gis tilbakeverkande kraft. Dette gjeldt tydelegvis ikkje for skilte kvinner i bestemorsalder. Dette medførte at

Kommunal- og forvaltningskomiteen ble då oppretta i åra 2009 – 2010 for å sjå på likebehandling av enker og enkemenn. Enkemennene har fått sitt og dette til tross for at det aldri var innbetalt nokon premie til enkemannspensjon for dei. Skal ein samanlikne med ei sak som gjeld menn – så må det være enkemannsdommen som vart behandla av Efta-domstolen i 2007, der den norske stat tapte. Eftadomstolen skriver klart at kvinner med rett til enkepensjon frå tidligare enn 1.10.1976 har en konstitusjonell særrett til enkepensjon.

Desse kvinnene har framleis ikkje fått noko enkepensjon, og Anniken Huitfeldt lova å undersøkje saka, og stille spørsmål i spørjetimen.

Så får vi håpe at vi klarer å få retta opp i den urett som her er gjort.

ÅPENT MØTE:

Hvordan bekjempe seksuell vold i krig?

I etterkant av fredsprisutdelingen inviterte FOKUS, Kirkens Nødhjelp og PRIO til et åpent møte for å belyse voldtekt som våpen i krig, med utgangspunkt i erfaringene til de overlevende.

AV: KRISTIN HANSEN

VERDIG LIV

Vi fikk møte kvinner fra Colombia, Irak, Kongo og Bosnia som alle hadde rystende historier om overgrep og vold. Disse hadde overlevd terroren og kvinnen fra Colombia var i dag feltarbeider for ofrene etter krigen for å få kvinnene til å smile igjen og få et verdig liv. Helsearbeid er svært viktig der og utfordringen er blant annet å få myndighetene til å undertegne avtaler om helsehjelp til kvinner.

Kvinnen fra Irak hadde klart å rømme fra ISILs tyranni og kommet til Tyskland i flyktningeleir. Hun kom fra samme by som fredsprisvinneren Nadia Murad.

KAMP OM ANERKJENNELSE

Fra Bosnia fikk vi høre kampen om anerkjennelse av barn født etter voldtekt av kvinner under krigen. En 24-årig kvinne fortalte om morens psykiske senvirkninger etter voldtekten og sin egen kamp om å bli respektert og like verdsatt som barn unnfanget og født under normale forhold.

Kvinnen fra Kongo fortalte om nedverdiggelsen av kvinner der, blir ikke hørt på sine historier og de lever ikke som human beings! Hun hadde blitt behandlet av nobelprisvinneren Denis Mukwege og er nå helsearbeider.

FRED OG AKSJON

Felles for Columbia, Irak og Kongo var at de ønsker fred og aksjon fra verdenssamfunnet,

ikke sympati etter foredrag! Kvinnen fra Bosnia uttrykte ønske om anerkjennelse og at det ble et positivt tema i det offentlige.

Det var invitert fire internasjonale forskere med ekspertise på konsekvensene av seksuell vold i konflikt, og her kom det frem at det fremdeles er en vei å gå.

Fra våre egne politikere møtte Hilde Frafjord Johnsen, KrF, Karin Andersen, SV, Heidi Norby Lunde, H og Anne Beathe Tvinneheim, Sp. Utfordringen til politikere var å avskaffe straffefrihet for disse voldsforbrytelsene, dette gjelder også for hjemvendte fremmedkrigere.

Fra K&F deltok Elisabet Rusdal og Kristin Hansen på møtet.

Velkommen til Nordens Kvinneforbunds sommerkonferanse og 100-årsjubileum 14. – 16. juni 2019

TEMA – HOLDBAR UTVIKLING I ET SOSIALT PERSPEKTIV

Konferansen finner sted på Varbergs Stadshotell & Asian SPA. Det er et ærverdig hotell som har aner fra 1902 og er et av Sveriges fremste konferanse- og rekreasjonssteder. Et unikt hotell som byr på mange opplevelser og et spennende asiatisk spa. Her blandes stemningsfylt sekelskifteatmosfære med den seneste teknikken og tusenårige skikker fra Østen.

FORELØPIG PROGRAM

Fredag 14. juni

9.00-10.00	Registrering – kaffe og rundstykker
10.00	Konferansens høytidlige åpning
11.00	Kerstin Engle, ordfører i Fistulastiftelsen forteller om virksomheten i Addis Abeba
12.00	Birgitta Notlöf, grunnlegger av Livsstykket, et kunnskaps- og designcenter der kvinner fra hele verden deltar
13.00	Lunsj
14.00	Sveriges Konsumenter – aktuelle spørsmål i Norden
15.00	Kaffe
16.00	Foreningen Norden – 100 år
19.00	Middag

Lørdag 15. juni

10.00	Utflukt, Stadsrundtur, Ästad Vingård før lunsj, Lammesafari på Öströö samt kaffe.
Tilbake på Varberg ca. 15.00	
19.00	Festmiddag med underholdning

LITT FAKTA ANGÅENDE UTFLUKTEN PÅ LØRDAG:

Ästad Vingård er en av Sveriges største vingårder, vakkert beliggende i naturreservatet og Åkulla Bokskogar. I utkanten av naturreservatet Åkulla Bokskogar er sjøene manga og krystallklart rene. Naturen rundt Ästad gård er et bølgende økologisk dyrkningslandskap. På gården finnes 50 hektar åker og like mye eng- og beitemark, og nå også 15.000 vinstokker.

Öströö eies av familien Klingspor og gården forpaktet og drives sidan 1987 av Kristian og Jeanette Carlsson. Ved overtagelsen ble gården drevet tradisjonelt med griser og blandingsjordbruk. Totalt driver de ca. 150 hektar på Öströö og noen inntilliggende gårder. Hela gården drives siden 1990 økologisk (EU sertifiserte). I 1992 ble det startet en kjøttbutikk der alt

som gården produserer i dag selges direkte til konsumenten. De sylter de også og lager geléer m.m., samt tar vare på skinn som er til salgs i håndverkstuen. Allerede i 1987 begynte de med får og har siden det bygget opp en besetning som i dag består av ca. 550 sauer av rasen gotlandsfår. Her fødes hvert år mellom 900 – 1000 lam. Under våren og sommeren tilbys lammesafari.

PRIS HELPENSJON INKL. UTFLUKT:

Du kan velge å dele dobbeltrom eller eget enkeltrom. Konferansepris overnatting fra torsdag, helpensjon fredag og lørdag inkl. festmiddag og utflukt samt frokost søndag: Kr. 6.100,- pr. pers. i dobbeltrom og kr. 7.150,- i enkeltrom. (Forbehold om valutaendring). Inkluderer 3 overnattinger, torsdag 13.6. – søndag 16.6. Måltider (OBS – mat 13. juni inngår ikke i konferanseprisen), utflukt, festmiddag m/program. Hvis du har tid, er det tilgang til SPA for 295 kr.

REISEVEI

Fly fra Oslo til Gøteborgs flyplass Landvetter, derfra buss til Gøteborg Centrum og deretter tog til Varberg. Eventuelt tog fra Oslo Sentralbanestasjon til Gøteborg, deretter tog til Varberg.

Siste påmeldingsdag er 20. mars 2019 til mette@kvinnerogfamilie.no

PÅMELDINGSBLANKETT

Til Nordens Kvinneforbunds Sommerkonferanse
Varberg 14. - 16. juni 2019

Påmelding sendes senest 20. mars 2019 til

Norges Kvinne- og familieforbund, v/Mette, Stortingsgt. 12, 0161 Oslo.

Bindende påmelding.

Sted: Varbergs Stadshotell & Asian SPA, Sverige

Deltakers navn:

Adresse:

Telefon: **E-post:**

Lokallag:

Konferansepris overnatting fra torsdag, helpensjon fredag og lørdag inkl. festmiddag og utflukt samt frokost søndag: Kr. 6.100,- pr. pers. i dobbeltrom og kr. 7.150,- i enkeltrom. (Forbehold om valutaendring).

Får du tid til overs, er det mulighet for tilgang til SPA for kr. 295,-.

Inkluderer 3 overnattinger, torsdag 13.6. – søndag 16.6. Måltider (OBS – mat 13. juni inngår ikke i konferanseprisen), utflukt, festmiddag m/program.

Ønsker å dele rom med:

Spesialdiett:

Ankomsttid: **Avreisetid:**

Faktura på hele oppholdet blir sendt ut fra kontoret ved påmelding.

Ta gjerne kontakt med Olaug Tveit Pedersen hvis noe er uklart!

Tlf. 913 82 124 – E-post: olaug@kvinnerogfamilie.no

DET NORDISKE BREVET

Klimaendringer og forbruk av naturressurser øker eksponentielt. Det er vanskelig for oss å forstå hva det betyr når noe vokser eksponentielt. To blir ti, ti blir ett hundre, ett hundre blir titusen... Denne multiplikator-effekten vil gjøre at klimaendringene øker enda raskere. For å få en slutt på denne utviklingen og for å kunne endre situasjonen, bør man gjøre mer enn det man gjør på dette stadiet. Og handlingene må være tilstrekkelig og store nok. En backcasting-metode må tas i bruk, det vil si at man må sette målene man ønsker å oppnå, og først etter det finne de nødvendige midlene for å nå målene.

Lovgivning i både EU og EU-landene er avgjørende for å dempe klimaendringene. Men det er like viktig at hver enkelt og hver husstand gjør sitt. Vi kan alle enten øke eller bremse klimaendringene med valgene vi gjør.

Individuelle borgere er allerede aktivt involvert i å redde jorden, og det er viktig å få med alle mennesker, selv de som tviler. Organisasjoner og foreninger spiller en viktig rolle i å involvere mennesker ettersom de effektivt når en stor del av befolkningen. I tillegg er det naturlig for dem å finne

praktiske løsninger og organisere aktiviteter for å nå målet.

En gang i tiden oppsto det en folkebevegelse som ønsket å fremme opplysning blant befolkningen ved hjelp av ulike foreninger og organisasjoner. Nå er det nødvendig med en lignende bevegelse for å redde jorden og forhindre klimaendringer. Klimaendringer må tas i betraktning på en overordnet måte i foreningslivet, enten man planlegger aktiviteter eller kommunikasjon.

Man bør ikke se klimaspørsmålet som et isolert tema, men innse at klimaendringene påvirkes av alle våre valg og beslutninger, uansett om det gjelder trafikk, reise, bosted, byggkonstruksjon, tekstiler, klær, mat eller matproduksjon.

Men egne personlige veivalg er ikke nok, og derfor må man også bruke de politiske påvirkningsmidlene som finnes. Vårt viktigste valg skjer i stemmeavsluttet. Organisasjoner og foreninger bør oppfordre folk til å stemme på kandidater fra ulike parter som har lovet å ta effektive beslutninger for å løse klimaendringer.

Boligens og energieffektiviteten til boligen påvirker klimaet sterkt. Til sammen 40 % av karbondioksidutslippene i Europa kommer fra bygg og anlegg. Det er klart at det bør skje endringer i byggesektoren for at EU skal nå sine klimamål i fremtiden. Det spiller også en viktig rolle hva slags transport vi benytter; Det er alltid bedre å gå til fots eller sykle, dersom det er mulig. Offentlig transport bør være effektiv og tilgjengelig; Dette kravet må også stilles til politikerne. Man bør streve for at transport skal betraktes som en tjeneste; transporten skal være enkel å

bruke. Offentlige anskaffelser må også være bærekraftige. Man bør ikke by på brasiliansk genmanipulert kylling på arbeidsplasser eller på institusjoner.

Mat er Marthornas spesialkunnskapsområde. Maten er en del av hverdagen, og den enkleste og viktigste i våre daglige klimahandlinger. Man kan påvirke sin miljøbelastning ved å unngå matavfall og aktivt velge vegetarisk kost. Omtrent 20 % av miljøbelastningen kommer fra maten. Matproduksjonen forårsaker klimagasser som påvirker klimaet.

God mat er av god kvalitet, lokalt produsert, trygg, sunn og organisk. Det er rettferdig for produsenten og dyrene, og selvfølgelig er maten velsmakende og kan tilberedes til rimelige priser. Bærekraftig forbruk inkluderer lokalt produserte, fortrinnsvis økologiske råvarer, sesongens grønnsaker, innenlands sjømat og noen ganger i uka også kjøtt hvis opprinnelse vi kjenner. Når du bruker kjøtt litt mer sjelden, kan du betale produsenten en rimelig pris og velge kjøtt som produseres ansvarlig og nært.

Når råvarens reise fra åker og innsjø til tallerkenen er kort, når maten inneholder rikelig med grønnsaker, og når vi vet hvor maten kommer fra, er maten tryggere og sunnere. I tillegg reduserer det mengden emballasje, spesielt plast, og det er mindre matavfall.

La oss sammen danne en folkebevegelse rundt bærekraftig kost og et klimavennlig dagligliv. Med én person, én husholdning og én økonomi om gangen kan vi klare det!

Sirpa Pietikäinen er finsk leder av Europaparlamentet og representant for det Europeiska folkpartiet (EPP) siden 2008. Hun var Finlands miljøminister i 1991-1995 og riksdagsleder i 1983-2003. I Europaparlamentet er hun medlem i komiteen for økonomi og valutaspørsmål (ECON) og suppleant i komiteen for miljø, folkehelse og næringsmiddelsikkerhet (ENVI) og i komiteen for kvinners rettigheter og likestilling mellom kvinner og menn (FEMM). Hun er engasjert i et Europa med et menneskelig ansikt, et Europa som garanterer respekt for menneskerettighetene, like muligheter, sosial inkludering og tilgang til tjenester av høy kvalitet.

Fra venstre: Elisabeth Rusdal, Prinsesse Astrid, fru Ferner, Sonja Kjølraug under Jubileumsmiddagen i anledning 100 årsjubileet.

Fra reise til Romania.

Jubileumstoget gjennom Oslos gater i 2015.

Elisabeth Rusdal på talerstolen i Chennai under ACWWs verdenskonferanse.

Tusen takk

AV: ELISABETH RUSDAL,
TIDLIGERE FORBUNDSLEDER

Landsmøtet er over – tusen takk til dere som jeg rakk å snakke litt med der. Landsmøtet blir ofte hektisk så det ble ikke så mye tid som jeg skulle ønske. Slik er det noen ganger.

Nå etter 8 år gikk jeg av som forbundsleder. Vemodig på en måte, men samtidig kjenner jeg at det var nok nå. Takk og pris for at vi har denne 8 års regelen.

Det ble lettere å gå av når jeg også visste at noen sto klar til å overta. Aina blir en flott forbundsleder. I tillegg har hun med seg et kompetent team i sentralstyret og sine to nestledere Randi Støre Gjerde og Olaug Tveit Pedersen.

Vår jobb blir nå å støtte opp om sentralstyrets arbeid – og det skal vi klare fint. I tillegg må vi stå på lokalt og der vi er for å synliggjøre forbundet og sakene våre og verve medlemmer.

Jeg må også få takke for gavene jeg fikk – bilde av Marie, lysglass, blomster i tillegg til tynt ullteppe fra de ansatte og andre gaver fra enkelte av dere. Det var overveldende sammen med alle hyggelige ord. Jeg satte virkelig pris på det.

I løpet av disse årene som forbundsleder har jeg vært privilegert som har fått besøke mange kretser og lag og på den måten bli

kjent med mye av arbeidet lokalt. Det har gitt inspirasjon og motivasjon i det daglige arbeidet. Fortsett med arbeidet og invitere de nyvalgte på besøk. Det er så viktig å komme ut og bli kjent.

Jeg har lært utrolig mye disse årene, både om ulike saker, men også om samfunnet og hvordan det fungerer. Lærdom som er nyttig og som forklarer mye av det som skjer rundt oss og hvordan vedtak blir til.

Tema for denne landsmøteperioden er «Et samfunn i endring». Det gir signaler om at vi som forbund også må endre oss der det måtte være nødvendig. Endringer er vanskelig, men må kanskje noen ganger til. En ting er sikkert, for meg betyr ikke endring at jeg melder meg ut og blir borte. Til det er forbundet vårt altfor viktig i utviklingen av gode nærmiljøer og et godt samfunn for oss alle. Det er viktigere nå mer enn noen gang at vi står samlet og opprettholder medlemskapet vårt. Våre saker kommer mer og mer på den politiske dagsordenen også. Da må forbundet ha medlemmene i ryggen og det viser vi ved å fortsette som medlemmer. Jeg vet at kontingenten nå er sendt ut. La oss betale den med glede for et viktig arbeid.

Jeg er medlem av Jar kvinne- og familielag i Akershus krets og engasjert der. Det fortsetter jeg med. I tillegg er jeg nylig oppnevnt av sentralstyret som leder av internasjonalt arbeid.

Så jeg gleder meg til å ta fatt på disse

utfordringene samtidig som jeg nå får noe mer tid til familien.

Du skal se vi treffes en eller annen gang. Og skulle du ha behov for kontakt så er min e-post fra nå av: elisabeth@rusdal.com

Takk for flott samarbeid og lykke til videre.

Vaffel gruppa overrekkes Marie-prisen.

Landsmøtet 19. - 21. oktober 2018

Så er en ny landsmøteperiode over. Prinsippprogrammet «Fremtiden et felles ansvar» og tilhørende arbeidsprogram er gått over i historien.

AV: RANDI STØRE GJERDE

19. oktober møtte 55 delegater og 24 observatører fra 10 kretser og 38 forskjellige lag til Landsmøtet på Thon hotel Arena, Lillestrøm. Som vanlig var det mange saker som skulle behandles, men møtet var godt planlagt og organisert slik at vi kom i mål med hele programmet. En stor takk til alle som hadde ansvar for tilrettelegging og ordstyring under møtet, dere gjorde en utmerket jobb.

HILSEN FRA KFB

Før konstituering og saksbehandling fikk landsmøtet overbrakt en hilsen fra KFB ved Hanne Garder. Hun takket for et godt samarbeid med vår organisasjon, og orienterte om navneendringen for KFB fra 1. januar 2019. Det nye navnet er «Norsk TotalforsvarsForum».

MARIEPRISEN

Eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen hadde fått det ærefulle oppdraget å dele ut vår egen Mariepris som i år gikk til Vaffelgutta, en frivillig organisasjon som startet sitt liv som et tilfeldig tiltak en kveld det var produsert for mye vaffelrøre. Hva gjør man da? Jo, steker vaflene, tar med litt smør og syltetøy og begir seg ut i en kald februarkveld i Oslo for å dele med dem som lever på gata. Ideen var sådd, på sosiale medier gikk ordet og vips var arbeidet med å organisere dette arbeidet i gang. En enkel idé, en fantastisk innsats og et ønske om å gjøre livet litt lysere for noen som trenger det. Takk for at ildsjeler som dere fins. Vaffelgutta har fått «avleggere» andre steder i landet også.

SAKENE

Etter konstituering, valg av komiteer for

landsmøtet, forbundsleders redegjørelse og gjennomgang av årsmeldinger/regnskap var det tid for å behandle sakene.

En 104 år gammel organisasjon har behov for å tilpasse seg et samfunn i stadig endring. På landsmøtet i 2014 begynte vi så smått en prosess for å se på organiseringen av K&F. Landsmøtet 2016 bestemte at kretser kunne legges ned og lag stå direkte tilsluttet forbundet. Til dette landsmøtet hadde Sentralstyret gjort en stor jobb med å gjennomgå vedtektene og legge frem forslag til nye endringer for å fortsette «moderniseringsprosessen». De viktigste endringene for oss som medlemmer er som følger:

Medlemmer er tilsluttet organisasjonen via lag, krets eller forbund direkte. Det gamle direktemedlemskapet til forbundet avsluttes.

Vi er nå alle ordinære medlemmer med rett til å delta på forbundets landsmøte med stemmerett. Alle kan stille som kandidat til tillitsverv i organisasjonen. Alle er med i reisefordelingen. Det samme gjelder også på kretsplan.

PRINSIPPROGRAMMET

Prinsippprogrammet for landsmøteperioden 2019-2020 har fått tittelen «Familien i et samfunn i endring». I den kommende landsmøteperioden skal vi fortsette å jobbe med føde/barsel-situasjonen og skolemat. I den andre enden av livsløpet skal vi sette søkelyset på eldreomsorgen og hvordan det tilrettelegges for en aktiv hverdag, pleie/omsorg og ikke minst matglede. Husmorvikaren, eller familievikaren som landsmøtet vedtok at vi skal omtale dem

som, er fortsatt høyaktuell. Vold i media, netthets og ensomhet i samfunnet er tema som også skal belyses i kommende periode. Arbeidet for inkludering og integrering på alle områder i samfunnet er viktig og nødvendig for at alle skal ha et godt og meningsfylt liv. Vi skal sette fokus på kvinners rett til arbeid og meningsfull sysselsetting.

RESOLUSJONER

Gjennom helgen ble det jobbet med en del resolusjoner som skulle sendes til politiske partier, aktuelle departement og media. Tittelen på disse var:
Barn fødes ikke på helsestasjoner eller i skolehelsetjeneste.
Det må utdannes flere jordmødre.
Oppjuster barnetrygden.
Innfør skolemåltider på alle skoler.

VALG AV NYE TILLITSVALGTE

Søndag var det klart for valg av nye tillitsvalgte til sentralstyre og komiteer. Elisabeth Rustad og Sonja Kjølhaug takket av etter 8 år som henholdsvis forbundsleder og nestleder. Nestleder Wenche Rolstad takket også av etter en periode. Tusen takk til alle tre for en utrettelig innsats for Norges Kvinne- og familieforbund. En annen som fortjener stor ros og takk for sin innsats er mangeårig leder for internasjonalt utvalg Anne Marit Hovstad. Representanter til utvalgene velges av det nye sentralstyret på første møte i november. Fullstendig oversikt over de forskjellige komiteer og utvalg finnes i verktøykassa for medlemmer på hjemmesiden vår.

Sentralstyrets sammensetning etter Landsmøtet 2018 er som følger:
Forbundsleder: Aina Alfredsen Førde
Sogn og Fjordane krets
Tlf. 47337565
E-pos: aina@kvinnerogfamilie.no

Nestleder: Randi Støre Gjerde
Bergen og Midthordland krets
Tlf. 91541379
E-post: randi@kvinnerogfamilie.no

Nestleder: Olaug Tveit Pedersen
Rogaland krets
Tlf. 91382124
E-post: olaug@kvinnerogfamilie.no

Styremedlem: Christine Andreassen
Bergen og Midthordland krets
Tlf. 95041886/95223748
E-post: christine.andreassen@outlook.com

Styremedlem: Anne Eggestøl
Nord-Trøndelag krets
Tlf. 91693920
E-post: anne.eggestol@ntebb.no

Styremedlem: Oddlaug Hovdenak
Sunnmøre og Romsdal krets
Tlf. 95124753
E-post: oddlaug.hovdenak@hotmail.com

Styremedlem: Inger Berger
Nordmøre krets Tlf. 91584287
E-post: inger.berger@neasonline.no

1. varamedlem: Edel Mikkelsen
Rogaland krets Tlf. 90627735
E-post: emikk@online.no

2. varamedlem: Sigrunn Strøm
Strusshamn Kvinne- og familielag, Hordaland
Tlf. 95943213
E-post: sigrunn.strom@gmail.com

«Vaffelgutta» tildelt Marie-prisen

I forbindelse med av åpningen av Norges Kvinne- og familieforbunds landsmøte fredag 19. oktober ble Marie-prisen tildelt «Vaffelgutta».

AV: ELISABETH RUSDAL

I begrunnelsen for tildelingen heter det: Det er mange og gode tiltak i landet vårt. Mye gjøres av frivillige – mye får masse oppmerksomhet. Andre starter og utvikler sin tanke uten egentlig å tenke på å bli lagt merke til. Vi antar at kanskje ikke mange har hørt om årets prisvinner. Men det de står for og gjør både i handling, men ikke minst symbolikken bak, gjør at vi ikke var i tvil om at dette er årets vinner av Marie-prisen.

Emilie Skogvang og Peter Skogvang

OMSORG OG NESTEKJÆRLIGHET

Har dere tenkt over betydningen av å bli sett uansett hvem og hvordan man har det eller er? Har dere fundert over det å kunne få noe som kanskje ikke er livsnødvendig, men som representerer kos, samvær og kanskje gode minner. Som symbolsk viser nettopp omsorg og nestekjærlighet. Som bare gis deg – uten noe krav om noe som helst tilbake. Det bare er noe du mottar.

Peter Skogvang og hans kamerater satte i gang sitt prosjekt. I dag er dette et prosjekt flere steder i landet. Du og jeg tilbys på gaten å kjøpe en vaffel. Så gir de en vaffel til noen som trenger det.

VOKSENDE PROSJEKT

Etter hvert har prosjektet deres utviklet seg til så mye mer. Ukentlig deles det ut vafles til de som har gaten som sitt hjem. Det er sosial kontakt og samtaler. Virksomheten startet i 2014 i Oslo – i dag er Vaffelgutta flere steder i landet. De har flere hundre som frivillig bidrar i arbeidet.

I tillegg til utdelingen av vafles arrangeres det samlinger og tilstelninger i forbindelse med blant annet jul.

Og mange planer har de for fremtiden også.

Eldre og folkehelseminister Åse Michaelsen delte ut prisen. Emilie Skogvang og Peter Skogvang er henholdsvis nestleder og leder for «Vaffelgutta».

Marie-prisen ble opprettet i forbindelse med Norges Kvinne- og familieforbunds 100-års jubileum i 2015. Da ble den første prisen delt ut. Prisen er oppkalt etter vår forbundets Marie Michelet. Prisen er tidligere tildelt Kriesesenteret i Salten, Kriesesentersekretariatet og Bente Øien Hauge.

De fleste ulykker skjer i hjemmet

**AV: WENCHE ROLSTAD,
LEDER I BEREDSKAPSUTVALGET I K&F**

– Er dette bare noe vi sier, eller er det ikke det?

Helse- og omsorgsdepartementet la frem en nyhet den 4. oktober i fjor, der de tok fatt i dette problemet. Overskriften var «Færre skal dø eller bli alvorlig skadet etter en fallulykke i hjemmet.»

Det er nettopp fallulykker som topper i hjemmene, og mange ender med hoftebrudd. Særlig hos eldre. Årlig er det ca. 9.000 hoftebrudd her i landet, de fleste skjer i hjemmet. Så mye som en av fire med hoftebrudd ender på sykehjem, og mange dør innen ett år.

Eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen sier:

«Hoftebrudd er en stor belastning for den

enkelte og for de pårørende, og medfører store samfunnskostnader. Vi er nødt til å få ned antall hoftebrudd, derfor starter nå arbeidet med en nullvisjon. Vi skal redusere død eller alvorlig skade etter fallulykker i hjemmet.»

Hvordan kan vi selv være med på å forebygge fallulykker i hjemmet?

VI KAN BLANT ANNET

være fysisk aktive og trene opp balansen og styrken vår

- tenke oss om før vi klatrer opp på f.eks. stoler
- passe på at tepper og matter ikke sklir
- ha godt lys i trappeopp ganger
- godt lys på badet

Nullvisjonen betyr ikke å sitte i ro. Det er å skape trygge omgivelser, å gå turer

og trene litt. Mange eldre går fast på treningssentra. Robuste eldre tåler også et fall bedre, har kanskje også styrke nok til å avverge et fall og komme seg raskere etter et eventuelt brudd.

Det blir stadig flere eldre i landet. Regjeringen vil legge til rette for en samfunnsdugnad der de vil motivere for lokal innsats for mer fysisk aktivitet for eldre, trygge omgivelser og flere trygge boliger.

Det skal lages en handlingsplan for fysisk aktivitet. De vil tenke nytt for å skape et samfunn der det er lett å leve et aktivt liv.

Det blir spennende å følge med på dette fremover.

Møte med Comandante Valenus

**AV: GRETE NORDBÆK, HEDMARK
FYLKESKONTAKT OG WENCHE ROLSTAD,
OPPLAND FYLKESKONTAKT OG
STYREREPRÆSENTANT I KFB**

«Briefing Agenda» om Comandante Valenus i Jørstadmoen Leir i forbindelse med NATO øvelsen Trident Juncture.

KFB fylkeskontakter i Oppland og Hedmark, ved Wenche Rolstad og Grete Nordbæk, var invitert til samtale om KFB sitt arbeid og organisering i Jørstadmoen Leir mandag 19. november 2018.

DIVISJONEN

Leder for divisjonen er Ingvill Eidsvåg, G 9, sammen med Matthias Duchere, Lieutenant Colonel i G 9.

Der er det 12 nasjoner og alltid norsk ledelse. Hvert annet år er det tysk eller nederlandsk ledelse. De har hovedkvarter i den tyske byen Munster. Det er 426 divisjoner og en divisjon til har norsk ledelse.

Fra regjeringen i Nederland var de veldig

interessert i KFB og hvordan vi kunne hjelpe til i «krise, krig». Hva og hvordan kunne vi være til hjelp og støtte.

OM KFB

Vi fortalte at vi var en landsdekkende organisasjon med flere organisasjoner og enkeltmedlemmer. Videre hvordan styret i KFB fungerte, alle våre store konferanser, øvelser vi har vært på og samarbeid med andre. Lokalt over hele landet med kurs og møter. Vi snakket mye om Egen Beredskap og om hvordan vi kunne få flere interessert i frivillig arbeid som for eksempel KFB. De hadde samme «problem» med nye aktive i Tyskland og.

ANDRELINJETJENESTE

Vi fortalte at ikke alle fylkeskontakter sitter i fylkesberedskapsrådene, oftest er det førstelinjetjenesten Blålysetaten, Norsk Folkehjelp og Røde Kors, pluss noen fra Norske Kvinners Sanitetsforening (ikke førstelinjetjenesten).

Vi i KFB er i andrelinjetjenesten og kan

stå til rådighet og hjelp med papirarbeid, jobbe «bak», lage mat med mer. Som eksempel bør barnesoldater bli tatt hånd om av helsepersonell, men vi kan være til hjelp med praktiske oppgaver. Vi kan holde kontakt med kommunens kriseteam, de har sin ROS analyse og vi kan ta kontakt med det lokale sivilforsvar.

KRISE OG KRIG

Spørsmål som kom opp var hva gjør vi med forsyninger og penger når lager blir tomt? Hvem betaler?

Vi snakket om Totalforsvaret, og om navnebytte over nyttår. Vi er alle en del av Totalforsvaret og håper at Totalforsvaret blir hyppig omtalt slik at alle vet hva det betyr. De likte at vi skal bytte til kjønnsnøytralt navn og var veldig interessert i om vi kunne ha en informasjonsbrosjyre på engelsk. Vi fikk en hel klokke til rådighet, ble fulgt inn i leiren, bedt til lunsj og fulgt til «vakta» når vi reiste. NATO øvelsen var ikke over, så vi skjønnte at det var strengt

Kvinner Frivillige Beredskap (KFB) skifter navn til Norsk TotalforsvarsForum (NTF)

AV: JAN ERIK THORESEN

– Det nye navnet markerer at vi går inn i en ny tid som krever klar markering av hva vi står for, sier styreleder Signe Øye.

KFB ble stiftet i 1951. Mandatet var å søke en samordnet innsats som kvinner kunne gjøre for å styrke landets beredskap. Etter hvert ble KFB et landsdekkende, forsvarsrelatert samarbeids- og interesseorgan for organisasjoner og enkeltpersoner som er opptatt av samfunnssikkerhet og beredskap.

NATURLIG UTVIKLING

– Når vi skifter navn til Norsk TotalforsvarsForum er det et ledd i en naturlig utvikling over tid. KFB er et navn som ikke lenger er tidsriktig – og som for enkelte kan oppfattes som ekskluderende. Nå ønsker vi å videreføre, intensivere og videreutvikle KFBs aktiviteter med et nytt kjønnsnøytralt navn som direkte peker på vårt virkeområde, nemlig totalforsvaret. På denne

måten signaliserer vi til omverdenen, både til organisasjoner og enkeltpersoner, at vi ønsker å få så mange som mulig med på aktiviteter til det beste for et trygt og robust samfunn, sier styreleder Signe Øye.

BRETT FRIVILLIG ENGASJEMENT

– Norge blir mer og mer avhengig av et bredt frivillig engasjement på alle samfunnsarenaer. Både blant politikere og i befolkningen er det en forventning om at en skal gjøre mer. Da er det viktig og ikke glemme at frivillighetens vilkår må stå i forhold til ønsker og behov. NTF vil åpne for et spisset aktivitetsnivå, ikke bare sentralt, men også regionalt og lokalt. Samarbeid og samordning er begreper som vil kjennetegne NTF i årene som kommer, sier Signe Øye.

Hun presiserer at NTF fortsatt skal støtte opp om de verdier Forsvaret har opparbeidet seg når det gjelder å tilrettelegge mulighetene for begge kjønn til utdanning og karrieremuligheter innen alle våpengerer og på alle nivåer.

Hun er opptatt av å samarbeide med alle som har interesse for og er opptatt av at Norges samlede ressurser skal forenes innenfor rammen av totalforsvaret.

Styreleder Signe Øye

STORE UTFORDRINGER

– Samfunnet står overfor store utfordringer, ikke bare militært, men også når det gjelder konsekvensene av klimaendringene. Skred, flom, tørke, digitale trusler, pandemier og terrorfrykt er det vi må stå opp mot. Og bak alt dette står bortfall av strøm som en stadig tilstedeværende trussel. Det er mye å ta tak i, understreker Signe Øye, styreleder i KFB, som fra 1. januar heter Norsk TotalforsvarsForum.

Gi DÅPSKLUBBEN

Tripptrapp

til et barn du er glad i!

Med Dåpsklubben TRIPP TRAPP får barna

- Jesusfortellinger og andre historier fra Bibelen
- Bordvers og go'natt-sanger
- Bøker med positive holdninger og verdier

• For barn fra 0 til 12 år
• Ingen krav om kjøp
• Tilbud om 3 pakker i året

GRATIS VELKOMST-GAVE!

RETT HJEM I POSTKASSA

Les mer og se velkomstgavene på tripptrapp-klubben.no

Telefon 22 59 53 00
e-post ordre@iko.no

Foredragsholdere og TV-teamet.
Nederst: Gode ideer kommer frem på EAGWEN
workshop. Way forward.

ACWW – East, West and Central Africa Area Conference – 2018

ACWW's area-konferanser er en fantastisk mulighet til å gi deltakere fra ulike land mulighet til nettverksbygging, deling av kunnskap og etablering av vennskap. Konferansen i Kampala samlet mer enn 60 deltakere fra Uganda, Tanzania, Kenya og Kamerun.

**AV: ANNE MARIT HOVSTAD, ACWW PROJECTS
COMMITTEE CHAIRMAN**

Styremedlemmer i ACWW blir alltid invitert til area-konferansene som blir avholdt i de ni forskjellige områdene under ACWW. Hver av de ni områdene arrangerer sin egen area-konferanse hvert tredje år. Men avstandene kan være lange, og siden reise og opphold må bekostes av egen lomme, sier det seg

selv at mange invitasjoner må avslås. Da jeg på styremøtet i mars 2017 ble spurt av Irene Chinje, som er area-president for East, West and Central Africa, om jeg hadde mulighet til å delta på konferansen hun planla i Kampala i 2018, var det svært hyggelig å kunne svare ja. Irene visste at K&F pleide ha et årlig besøk til Uganda i løpet av høsten. Dermed ble prosjektoppfølgningen 2018 lagt til samme tid som area-konferansen i Kampala.

Area-president Irene Chinje foran konferansebanneret.

FØRSTE GANG I UGANDA

I 2018 var første gang East, West & Central Africa Area Conference skulle arrangeres i Uganda, som også er landet i området med flest ACWW-medlemmer. Hele 11 organisasjoner er medlemmer. K&F har vært aktive medlemsververe i Uganda både fordi forbundet har egne prosjekter her og fordi jeg som leder av ACWW's prosjektkomite har hatt oppdrag med evaluering av ACWW-prosjekter. Av disse 11 medlemsorganisasjonene, har K&F vervet sju. Irene syntes det nå var på tide at Uganda fikk være vertskap for konferansen. K&F's partnere MAFA, UMWA og COWA var med i arrangementskomiteen og de hadde gjort en fantastisk jobb.

Det var ekstra hyggelig at K&F var representert med tre deltakere – Kristin, Merethe og undertegnede. Vi hadde også med oss Sharon Hatten fra Canada. Hun er tidligere leder av ACWW's FN-komite og har ved flere anledninger gitt uttrykk for at hun hadde lyst til å være med på prosjektoppfølgning i Afrika.

KONFERANSEN

Konferansen fant sted i utkanten av Kampala og ble holdt over tre dager. Foruten fast oppsatte programposter ble flere aktuelle temaer som Traficking, utdanning og familiepolitikk diskutert. Mitt bidrag til programmet var en times foredrag om ACWW's prosjekter. Flere av deltakerorganisasjonene hadde fått støtte gjennom ACWW til sine flotte prosjekter. Det var veldig viktig for meg å formidle direkte hvorfor medlemsorganisasjoner ikke kan ta som en selvfølge at de kan få innvilget støtte gjennom ACWW. Søknadene vi mottar er mange og midlene er begrensede, og det var fint å kunne svare på deltakernes spørsmål.

FINANSIERING YRKESSKOLER

Vi fikk i stand et møte med politiker George Muteekanga i Departementet for undervisning og sport. Etter at han hadde holdt en innholdsrik tale der han snakket om viktigheten av endringer i tankesett og holdninger i forhold til helse og utdanning, fikk undertegnede spurt om regjeringens planer for å gi årlig finansiering til yrkesskoler. Dette er noe vi krever for en skole som COWA som har eksistert i 25 år og virkelig har bevist at de er gode på denne typen utdanning. Et TV-team hadde også funnet veien til ACWW-konferansen og da fikk jeg anledning til å komme med spørsmålet for åpen mikrofon og kamera. Litt morsomt var det at da vi var kommet tilbake til vårt hotell i Kampala får en e-mail fra kjente om at vi var observert på ugandisk TV!

Vi håper nettverket av kvinneorganisasjoner i Uganda som vi har bidratt med å opprette, vil fortsette, at de vil holde kontakt med hverandre til felles beste og bli sterke sammen!

Status på prosjekter

AV: KRISTIN HANSEN, PROSJEKTLEDER, INTERNASJONALT UTVALG

EAGWEN: UMWA, MAFA OG COWA

Prosjektperioden 2015-2018 er nå ferdig, bare rapportering og regnskap står igjen. Med det er vårt samarbeid med økonomisk støtte sluttført. Det betyr ikke at vi glemmer disse flotte menneskene som vi har møtt gjennom årene, tvert imot, de har gitt oss så mye inspirasjon og mange tankevekkere om levesett for oss i den rike del av verden og om deres «struggle for life»! Vi tar dem med oss videre i tankene og vil holde kontakten med dem.

Etter grundig overveielse både i utvalget og i sentralstyret, ble det besluttet at vi ikke skulle søke om ny prosjektperiode 2019-2022. Det var flere grunner til det, blant annet økonomi og administrasjon av prosjektene. Det kan etter hvert bli vanskelig med vår egenandel, som er 10 % av søknadssummen (for dette året kr 74.100) og våre partnere hadde klare ønsker om større prosjekt, dette også i forhold til partnerne i FOKUS' eget prosjekt i Uganda som de eventuelt skulle samarbeide med, for å bli mer «likevektige».

ENDRINGER I PROSJEKTPORTEFØLJEN

Administrasjon av prosjektene er etter hvert blitt veldig tidkrevende og stadig flere krav fra Norad til oppfølging gjør at dette ikke lenger er noen fritidsaktivitet. I tillegg til regnskapskompetanse skal vi blant annet ha øye for innkjøpsavtaler, bruk av ressurser og ikke minst korrupsjon. For å imøtekomme dette, bør det gjøres to prosjektreiser i året og det kreves det også fritid til. Det er mange henvendelser med kort frist som skal svares på både fra samarbeidspartnerne i Uganda og FOKUS.

MAFA og UMWA er ute av vår prosjektportefølge fra 2019, men vi skal fremdeles støtte COWA skolen. De har fremdeles behov for økonomisk hjelp, da det nok drøyer med å få fast tilskudd fra private eller det offentlige. Det gir god inspirasjon til videre støtte da rektor Romana på jubileumsfesten kunne opplyse at 1500 elever i løpet av disse årene hadde fått utdanning!

Etter noen vansker med driften av Krisesenteret i Sibiu i Romania, er det nå aktivitet igjen og der skal vi følge opp både med pengestøtte og hjelp til utvikling.

Også dette året har vi fått tilskudd fra Cultura bank til «De glemte kvinnene» på Sri Lanka» i tillegg til pengegaver fra lag. Vi vil fortsette med dette så lenge noen ønsker å gi, vår leder der, Sally Hullugalle, får mye ut av de minste bidrag, ifølge hennes tilbakemeldinger!

NY EPOKE

Vi går inn i en ny epoke i forhold til prosjekter og det er rart ikke å ha med støtte fra FOKUS/Norad etter så mange år, men som sagt skal vi fortsatt ha prosjekter og i tillegg være aktive på kvinnespørsmål og gi uttalelser. Uten administrasjonspenger fra FOKUS blir også økonomien i utvalget svekket og vi må legge opp møteaktivitet deretter.

Tre av våre medlemmer går ut av Internasjonalt utvalg; mangeårig prosjektleder Anne Marit Hovstad (nå utvalgsleder), kasserer Eva Skeie og sekretær Merethe Brattetaule som alle har gjort sitt på sitt område. Takk for innsatsen!

Nye medlemmer er: Elisabeth Rusdal, leder, Tone C.R. Gulowsen, sekretær og Kristin Hansen, prosjektleder og kasserer. Varamedlem er Tove Berger Jensen.

Ønsker dere alle et riktig godt nytt arbeidsår og ta kontakt dersom det er spørsmål! Vi beholder de samme kontonummer for eventuelle gaver.

Venstre: Anne Marit Hovstad mottok statuett som heder for langvarig samarbeidspartner.

Gode ideer kommer frem på EAGWEN workshop.

Reisebrev fra Afrika

Prosjektoppfølgning i Uganda september/ oktober 2018.

AV: MERETHE BRATTETAULE

Teamet fra internasjonalt utvalg bestod av Anne Marit Hovstad, Kristin Hansen og Merethe Brattetaule. Det var lagt opp til en 16 dagers tur med base i Kampala. Målet for reisen var i hovedsak to ting: EAGWEN som består av Maganjo Farmers (MAFA), Uganda Media Women Organization (UMWA) og COWA-skolen. Deltakelse i den årlige konferansen til EAGWEN markerte slutten på samarbeidet.

To dager ble satt av for å reise til Kasese i vest mot grensen til Kongo, der vi besøkte prosjekter som er støttet av ACWW.

RØRENDE AVSKJED MED EAGWEN

Konferansen ble holdt i vakre Namirembe, en av høydene i Kampala med utsikt over bykjernen. For siste gang fulgte vi EAGWEN sin konferanse, med både rørende gjensyn, idéskaping i workshop og vilje til å møte utfordringene i det stadig vanskeligere markedet med bistandsorganisasjoner. Vi fikk høre et inspirerende innlegg fra Sheila, om hvordan donorlandskapet har endret seg i verden og hva afrikanske organisasjoner bør gjøre for å tilpasse seg nye krav og teknologi.

Det ble snakket om hvordan organisasjonen selv kan skape verdier som gir bedre økonomi og selvstendighet. Utvidelse av business med nye forretningsideer, markedsføring og partnerskap med andre organisasjoner er eksempler på områder det bør satses på. Samt investering i digital og sosialmediakompetanse, og det å skape tillit til mulige partnere. Det var

oppløftende å høre på, men også emosjonelt nå som Kvinne- og familieforbundet trekker seg ut av EAGWEN.

MAFA OG UMWA

MAFA fornyer og utvider farmerkonseptet sitt til også å omfatte servicenæringer som skjønnhetssalonger og mikrofinans, og vil fortsette videre med nye økonomipartnere under navnet CESA. UMWA har større utfordringer, men radiostasjonen MamaFM har noe potensiale til å skaffe inntekt. Journalistene i organisasjonen har gode kunnskaper og kan arrangere og tilby kurs som kan gi inntekter. Reklame i radio er en idé, men samtidig forbundet med kostnader.

Deltakerne på konferansen viste stor takknemlighet for tiden vi har hatt samarbeid. Det var gjensidig. Vi avsluttet med håp om å møtes igjen og vi vil følge med MAFA og UMWA fremover.

COWA – yrkesskolen med vilje til å bestå All antydning til usikkerhet om fremtiden ble blåst av banen på Graduation Day, der mer enn 30 studenter fikk utdelt fagbrevet innen kokk og hotellfag, søm og frisør. Det var en fest og glede som mangler sidestykke. Etter en høytidelig messe i den katolske menigheten, var det tid for dans, sang og afrikanske rytmer. I år var det flere gutter enn tidligere. Kanskje et viktig bidrag til skolens renommé som en faglig sterk skole med meget stabilt personale.

ENDRINGER VIL KOMME

Skolens bygninger eies av den katolske menigheten og forholdet er godt mellom pastoren og skolens ledelse. Det blir likevel forandringer. Romana Bilak, skolens rektor, vil gå av. Skolen har vist stabilitet gjennom 25 år, men det er likevel lov å være bekymret for driften av skolen på lengre sikt. 25-års jubileet ble markert samtidig som Graduation Day og Anne

Marit mottok en statuett fra skolen som takk og heder for nærmere 18 års sammenhengende bistand fra vårt forbund.

Partnerskapet startet med midler fra Norad. Etter et visst antall år utfases prosjekt gjennom Norad, men forbundets utvalg fortsatte partnerskapet. Skolen får økonomisk bidrag gjennom gaver fra forbundets lag, kretser, medlemmer og privatpersoner. Til tross for avskjeden som lå i luften, ble det mye smil, latter og godhet denne dagen. De ser positivt på fremtiden.

ALT GODT FOR FREMTIDEN

Vi ønsker skolen alt godt fremover. Da vi besøkte dem enda en gang før vi reiste hjem, kjøpte vi opp store deler av kurvlageret som elevene har flettet. Det ble ca. 90 kurver å ta med hjem. Mange elever har fått opplæring og er blitt dyktige til å sette sitt preg på flettemønsteret. Når kurvene selges for 300 – 450 kr i Norge, blir det et viktig økonomisk bidrag til skolen. Skolen har også begynt å dyrke sine egne grønnsaker og sopp, og overskuddet selges på markedet.

NAGURU REMAND HOME

Vi besøkte også Naguru Remand Home, som fungerer som ungdomsfengsel for barn fra 18 år og nedover til 8 – 10 års alder. Maria, som er styrer der har gjennom flere år arbeidet for verdighet og god rehabilitering av ungdommene. De får undervisning, lærer seg håndarbeid og treskjæring og kan forhåpentligvis ende opp som elev på COWA, der de får hjelp til å realisere et selvstendig liv for seg og familien sin. Også her dyrker de jorden med tomater, bananer, poteter og sopp. Stort sett til egenproduksjon. At jorden dyrkes selv på små flekker er et enkelt forbedringstiltak. Klimaet i Uganda er svært egnet for matproduksjon og jorden usedvanlig fruktbar.

ACWW-OPPFØLGING I KASESE

Anne Marit er leder av prosjektkomiteen i ACWW. Det er derfor en god kombinasjon å

Graduantene i søm har fått symaskin i startpakke.

Farvel til tross - smilet og takknemligheten var stor.

besøke prosjekt som støttes av ACWW og se hvilke erfaringer de har gjort seg. Det er en dagstur med bil fra Kampala til Kasese som ligger opp mot grensen til Kongo. Etter litt snirkling ut av Kampala kom vi på asfaltvei og passerte landsby etter landsby der markedene sto tett gatelangs og bugnet av alt fra møbler og kister til frukt på rekke og rad. En plutselig regnskur gjorde det litt vanskelig å se ut av vinduene, men det klarnet opp igjen raskt og store teplantasjer åpenbarte seg i de bølgete åsene. Teplukkere i arbeid var et fascinerende syn.

KADIWOOD

KADIWOOD er navnet på en lokal organisasjon i Kasese som gir hjelp til kvinner med nedsatt funksjonsevne fordelt på mange grupper i distriktet. Hjelpen kan bestå av en startpakke for å dyrke sopp. Soppdyrkingen er en suksess og produktet er etterspurt på markedet. Det fine med soppproduksjonen er at det ikke skal så mye til før de tjener penger og blir selvforsørgende.

En gruppe produserte rentbrennende fyring til ovner. En annen gruppe sydde vaskbare bind til jenter og kvinner. Det var en lang biltur opp i fjellene der tre grupper var samlet for å være vertskap for oss. Grusveien bar preg av at elver var blitt dannet i regnvær og laget dype spor i veien. Avstandene er store og det at vi ikke

COWA-gjengen, lærere og elever.

Endelig fikk vi se hvordan de flotte hankene blir flettet.

rekker rundt for å besøke alle oppleves som en skuffelse for dem. De får ikke mye besøk, derfor er det heller ikke spart på noe.

GODT OPPMØTE

Rundt 200 mennesker hadde møtt opp. Mange hadde varierende grad av funksjonshemming. En blind gutt spilte på trommer mens vi ble underholdt med afrikansk dans på sitt beste både rytmisk og vokalt. De ga seg ikke før de hadde både meg og Anne Marit med i dansen, til alles fornøyelse. De lo høyt når jeg prøvde å vrikke på meg. Før underholdningen kom talene, og takknemligheten gjennomsyret møtet. En fra det offentlige hadde møtt opp og Anne Marit fikk en prat med ham. De minste barna var for sjenerte til å smile, men de litt større barna stilte villig opp til foto. Her var barn i alle aldre og store barn passet yngre barn. Det virket som de lever bra her oppe uten mye utstyr, men alle de voksne hadde mobiltelefon.

Akasietræne er akkurat slik du forbinder med Afrika. Høye med flat bred topp som lager god skygge for dyr og mennesker. Det var en fornøyelse å se det myldrende livet i landsbyene der de falbød sine varer og prøvde å imponere med spennende firmanavn: Sunset hotell (i bunnen av en dal). Only you (beauty

salong). Jenter og gutter som gikk på skolen i fine uniformer. Barn som ikke gikk på skolen den dagen.

OPPSUMMERING

En emosjonell reise nærmet seg slutten. Vi har gjennom flere år fått bånd til mange mennesker i vårt partnersamarbeid og det er ikke med letthet man takker av og sier farvel. De menneskene vi har blitt kjent med er dedikerte og gjør en formidabel innsats for sine egne landsmenn, som har mindre enn dem selv. Måtte de finne inspirasjon til videre arbeid i fremtiden.

Min tid som sekretær i internasjonalt utvalg er forbi. Jeg ønsker utvalget lykke til med det videre arbeidet og benytter anledningen til å takke for seks år i utvalget som har resultert i fire turer til Afrika og deltakelse på to verdenskonferanser. Takk til alle som har lest mine artikler i bladet.

VÅRE PROSJEKTER TRENGER STØTTE. SÅ HAR DU ELLER LAGET DITT MULIGHETEN SÅ KAN BIDRAG SENDES TIL PROSJEKTENE

Til konto nr. 6034.56.35451

Adresse: Norges Kvinne- og familieforbund, V/Elisabeth Rusdal, Skogveien 41, 1368 Stabekk

NB! Merk giroen med det prosjektet dere ønsker å støtte.

Rapport om situasjonen ved krisesenteret i Sibiu, Romania

AV: ELISABETH RUSDAL,
LEDER AV INTERNASJONALT UTVALG

BAKGRUNN – HISTORISK OPPDATERING

Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) har hatt kontakt med organisasjonen Women's Association of Sibiu (Asociatia Femeilor of Sibiu) siden 1990.

K&F's medlemmer i Sogn og Fjordane var de første som besøkte Sibiu og kvinnegruppene der. I starten gikk støtten på det å etablere organisasjonen. Med tiden hadde organisasjonen et inderlig ønske om å gjøre noe for sitt lokalsamfunn. Da kom tanken og ideen om et krisesenter. Kontakt om dette var i starten med Sogn og Fjordane krets. Så ble kontakten mer formalisert og K&Fs internasjonale utvalg engasjerte seg.

Da FOKUS ble tildelt TV-aksjonen i 2005 ble det godkjent å gi støtte til kjøp av hus i Sibiu for oppstarten av krisesenteret. Avtale om dette ble inngått med FOKUS. Helt frem til 2010 fikk krisesenteret støtte fra FOKUS fra TV-aksjonsmidlene.

I tillegg ble det gitt betydelige bidrag fra K&Fs lokallag og kretser til senteret og driften. I tillegg til økonomiske overføringer ble det også gitt bidrag i form av anskaffelse av nødvendig utstyr.

Oppussing av huset har skjedd mye via dugnad fra medlemmene i Women's Association of Sibiu i tillegg til de ansatte.

Det ble ansatt en daglig leder/koordinator som i tillegg hadde bakgrunn som psykolog. Det var to miljøarbeidere i tillegg. To nattevakter ble også ansatt.

Etter hvert knyttet senteret også til seg juridisk bistand og en sosialkurator. Disse to siste var tilknyttet på timebasis. Regnskap ble ført av Women's Association of Sibiu's regnskapsfører. I tillegg bidro Cristina Mates (leder av Women's Association of Sibiu) og den som både grunnla organisasjonen og senteret, med hjelp både i drift og annet som blant annet aktiviteter.

Senteret har plass til sju kvinner og deres eventuelle barn. I tillegg til å gi bistand til klientene som bor der, har senteret også gitt rådgivning og veiledning til brukere som ikke bor fast på senteret. I tillegg til råd og veiledning og annen hjelp som er nødvendig, har senteret også bistått med mat, klær og annet nødvendig for livsopphold.

ØKONOMI

Det var mye kontakt med lokale myndigheter for å få tilskudd til senterets drift. Løfter ble gitt om mulig tilskudd. I 2010 kom imidlertid den vanskelige økonomiske situasjonen også for Romania. Det innebar kutt i offentlige lønninger og utgifter på 20 %. Da ble løftene om mer tilskudd skrinlagt. I perioder har lokale myndigheter bidratt med en symbolsk sum på rundt 500 NOK per klient bosatt i senteret. K&F hadde møter med lokale myndigheter og viste der til resultatene senteret hadde. De lovet å se på saken. Ingen tilskudd. Men takket være bidrag fra K&F, noe fra Irland og Tyskland klarte man å opprettholde senterets drift.

I 2014 til 2016 ble det tilskudd via EØS-midlene. Formålet var å skape økt offentlig oppmerksomhet om vold i nære relasjoner samt øke kunnskapen om dette blant lærere, sosialarbeidere i kommunene, politi og andre. K&F var partner i prosjektet.

Etter avsluttet prosjekt og rapportering fikk senteret besøk fra en delegasjon fra Stortinget som har ansvar for EØS-midlene. De ga meget positive tilbakemeldinger på prosjektet på lik linje med den norske ambassadøren.

Vold i nære relasjoner har etter hvert også blitt mer omtalt i media i Romania og Sibiu med innslag fra arbeidet i Sibiu og krisesenteret.

I og med problemene med offentlige tilskudd, har medlemmene i Women's Association of Sibiu produsert mye håndarbeidsprodukter som har vært solgt på ulike messer i tilknytning til høytider etc. Tilskudd til noe aktivisering av klientene har også skjedd via K&Fs internasjonale forbund ACWW. Fra 2010 har det vært strikket CareTeddy som har blitt solgt mye i K&F, men også andre steder.

Takket være innsamlede midler fra K&F har senteret klart seg. En kort periode var det noe problematisk. Dette medførte at ansatte måtte sies opp og virksomheten reduseres. Perioden var heldigvis kort; kun noen få uker. Så kom tilskudd igjen fra sponsorer. Det ble også et skifte i styret og ledelsen av Women's Association of Sibiu. De har jobbet hard og har klart å skaffe ytterligere sponsorer. Samtidig fikk de til avtale om tilskudd fra lokale myndigheter. Tilskuddet

er knyttet opp til antall klienter og utbetales månedlig og er på ca. 2600 NOK. Barn regnes også som selvstendig klient.

I tillegg holdes det foredrag i bedrifter på personalmøter etc. der det informeres om vold i nære relasjoner. I stedet for honorar til den som holder foredrag, gis det bidrag til senterets drift.

Det er utarbeidet nye rutiner for økonomisk planlegging og styring. Rapporter ble gjennomgått. Dette er rapporter som også alltid har vært sendt myndighetene.

LISENS – KRAV FRA MYNDIGHETENE

Senteret har på grunn av lisens fra nasjonale myndigheter ikke lov til å legge ned virksomheten. Lisens har de fortsatt. Inspeksjon fra myndighetene skjedde i midten av september og alt ble fortsatt godkjent. Lokale myndigheter har stilt krav om antall ansatte – det har de alltid gjort. Det er godkjent nå en ½ daglig leder/koordinator og ½ sosialarbeider. Begge disse er på plass. I tillegg er det avtale med advokat og lege på timebasis. Ny og oppdatert kameraovervåking av inngangsport i muren og hoveddelen av senteret er montert.

SAMARBEID MED ANDRE

I løpet av siste halvdel av september og begynnelsen av oktober har det vært utviklet kontakt og samarbeid med andre offentlige instanser og organisasjoner. Dette er viktig for erfaringsutveksling, kompetansebygging. Det har alltid under senterets drift vært slik at andre har henvendt seg for å få hjelp, råd og veiledning rundt spørsmål knyttet til vold i ære relasjoner.

Jeg besøkte senteret i slutten av september/begynnelsen av oktober og deltok da også i et seminar i senterets regi der myndigheter, politi og andre deltok.

LITT STATISTIKK

Klienter henvises til senteret fra politi og/eller lokale myndigheter. I løpet av 2016 ga senteret hjelp til 8 kvinner og 10 barn. 3 av disse henvist fra politiet. I 5 av tilfellene ble kvinnene innvilget ytterligere opphold, en kvinne 4 ganger, 3 kvinner med barn 3 ganger. 3 kvinner med barn hadde opphold mindre

enn 60 dager. Disse fikk rettslig kjennelse om beskyttelse. Bistand for å få til dette skjedde via senteret. I tillegg til å yte bistand til klientene på senteret ble det i 2016 også gitt bistand til 28 kvinner fra lokalt område, og noen andre kommuner utenfor Sibiu.

I løpet av 2018 har lokale myndigheter mottatt henvendelser fra 33 klienter utsatt for vold i nære relasjoner. 17 av disse har fått hjelp via kritesenteret. I tillegg til de som oppholder seg på senteret, er det også mange som søker

råd og hjelp via telefon. Slik bistand har også vært gitt når det har vært helt fullt på senteret.

ØKTE MIDLER

Slik situasjonen er nå, med økte midler utenfra som kommer inn, er det ikke grunnlag for å tro at senteret vil måtte stenge eller legge ned driften. Det er også verd å merke seg at det nye styret er meget aktive og knytter kontakter som kan gi bidrag i form av gratis ytelser eller på annen

måte bidra til å styrke senterets stilling. I tillegg er det et viktig moment nå at lokale myndigheter ser den verdien senterets arbeid har. Samhandlingen med lokale myndigheter og politiet styrker enda mer vissheten om at dette senteret snarere vil kunne utvide enn å legge ned.

Vårt forbund vil fortsette samarbeidet og støtten til senteret. Bidrag tar internasjonalt utvalg gjerne imot til dette.

LANDSLOTTERIET 2019

Godt Nytt år!

Sentralstyret har valgt oss to til Landslotterikomiteé også for 2019.

Først av alt; Takk for all støtte og hjelp både med gevinster, pengegaver og loddsalg i forbindelse med lotteriet i fjor. Det er takket være dere alle at vi kan avholde smålotteri. Søknad om å avholde smålotteri, dvs. at vi kan selge for opptil kr. 200.000 i lodd, er sendt Lotteritilsynet og tillatelse er gitt. Så da er det bare å sette i gang.

ÅRETS LOTTERI

Det er besluttet at det skal være Landslotteri hvert år, og derfor ber vi om hjelp til lotteriet fra dere også denne gang. Landslotteriet er en veldig bra og nødvendig inntektskilde for forbundet vårt.

GEVINSTER

Tidligere år fikk vi gevinster fra kretser, lag og flere av medlemmene våre. Det var pengegaver, håndarbeider eller annet. Dette året trenger vi også hjelp til gevinster og litt senere til loddsalg. Kretser og lag, men også enkeltmedlemmer oppfordres til å gi gevinster. Alt mottas med takk.

Små eller store pengegaver gjør at vi kan kjøpe gavekort, slik som vi har gjort før. Men andre gevinster mottas også med stor takk. Vi kan selge lodd for inntil kr 200.000. Det krever gevinster for kr 50.000 (i salgsverdi, ikke for eksempel materialkostnad, for et selvlaget produkt).

GEVINSTER MELDES INN SENEST 1. MARS TIL:

- Wenche Rolstad, wrwenche@gmail.com, tlf. 402 44 896. Det er viktig at den som gir annet enn penger setter verdi på gaven.
- Pengegaver sendes direkte til forbundets konto 6034 05 07102, merket gevinst 2019.
- Andre gevinster sendes også inn til K&F, Stortingsgata 12, 0161 Oslo.

LOTTERIANSVARLIGE

Tidligere Nestledere Anne Enger, a-enger2@online.no, tlf. 911 79 287 og Wenche Rolstad, wrwenche@gmail.com, tlf. 402 44 896. Landslotteriet vil, som ved de tidligere lotteriene, bli arrangert som "skrivelodd", med 50 nummer i hver bok.

Loddbøker sendes i posten til hvert lag. Lag som ønsker flere enn en loddbok må kontakte Wenche eller Anne senest 1. mars 2019. Kretsleder/postmottaker, og der det ikke er krets lagleder/postmottaker, har ansvar for både utdeling, innsamling og innsending av loddbøkene.

Salgsperiode: Fra dere får bøkene og til 20. juni.

Loddbøker sendes samlet inn til K&F sentralt fra kretsen, laget der det ikke er noen krets, når bøkene er utsolgt eller etter 20. juni.

Pengene settes samlet på samme konto som pengegevinster, konto 6034 05 07102, og merkes med loddboknumrene.

Trekning er i september. Både små og store gevinster/pengegaver mottas med takk.

Vennlig hilsen Anne og Wenche

Brev fra Marie Michelet

Frøken Gudny Berg, Fredrikstad

De har sendt mig en ansøgning til posten som privatsekretær hos mig og af ansøgningen ser det ud som om De kunde passe. Men jeg vilde jo gjerne se Dem og tale med Dem først. Skulle De kunne tænke Dem at komme til mig en 8 dagers tid nu straks, at vi gjensidig kunde lære hverandre lidt at kjende?

Arbejdet her vil i første række være at ta undaf for mig saa meget som mulig af alt mit skrivearbeid og regnskabsarbeid (ganske enkelt) og dels passe min telefon, dels læse og holde mig ajour med bøger og tidskrifter. Da jeg staa i meget sosialt arbeid, som medlem af forskjellige bestyrelser og som formann i et par større organisationer, og da jeg for fremtiden skal redigere det store nye Kv. Tidsskrift «For Hjem og Samfund» anser jeg stillingen hos mig for at være meget udviklende. Men der vil ikke være arbeid nok til et helt menneske med at hjelpe mig hermed: da

saa meget af mit maa gjøres persolig. Den unge pige jeg skal ha i huset, maa derfor være villig til, naar jeg ikke i øyeblikket har den slags arbeide til hende at gjøre smaa tjenester i huset tørre støv, pudse lamper etc. Jeg har en liden pige paa 10 aar som visstnok er helt selvhjulpen skolepige i

5. klasse, men jeg vilde dog vente at min sekretær vilde være mig behjælpelig med at hygge for hende. Det er idetheletaget en vægtig side af den hjælp jeg haaber at faa: At faa en hyggelig ung dannet pige i huset, som vil gjøre det Koselig om sig, naar jeg maa være borte. Vi bor nemlig en times reise fra Kra, så hver bytur tar mig uforholdsmessig lang tid. Jeg har to døtre hjemme, - den ovenfor nævnte, og en paa 19 aar, som gaar paa landbrugskole.

Jeg vil af min sekretær forlange at hun skal holde sig sæson billett paa jernbanen. Den koster 18 Kr. pr. kvartal. Heraf vil jeg betale halvdelen, da jeg oftere kommer til at maatte la hende reise til Kristiania for mig. Den halve sæsonbillett udgjør same betaling som ... billett om ..., og så meget vil vel en ung pige, som ialf. har søndagene fri, kunne komme til at reise under alle omstændigheder for egen regn.

Skjønt det jo falder af sig selv, vil jeg dog utrykkelig nævne at vi har god tjenerhjælp.

Og at den unge pige vil bli betragtet helt ud som medl. af familien. Men vi har alle saa meget at gjøre at vort hjem til sine tider er nok saa ...

Nu vilde jeg være glad ved snarest at faa høre fra dem. Ansettelsen Her blir først fra 1. jan. af. Men jeg kunde godt ville betale 10 kr., om De skulde ville komme hit en af de sidste dage i denne uge og bli 8 dage. Mandag og torsdag er mine bydage, saa det er ikke heldig at De ankommer just i de dage.

Deres
Marie Michelet

Sandviken
2/11.13

Skulle De ønske en referance kan De henvende Dem til fru Anna Backer og saa har jeg henvendt mig For at faa oplysninger om Dem.

Ny regjeringsplattform

AV: AINA ALFREDSEN FØRDE, FORBUNDSLEIAR

- Det var spennande når den nye regjeringa la fram den nye plattformen si. Her var mykje bra for mange av dei sakene vi jobbar med.
- Det skal stimulerast til eit løft for jordmortenesta for å sikre tilstrekkeleg jordmorkapasitet over heile landet.
- Det skal sikrast fleire plasser til jordmordanning.
- Barnetrygda skal aukast for ungar mellom 0 og 6 år.
- Barnetrygda skal ikkje takast med i utrekning til sosialstønad.
- Bustønad til barnefamiliar skal styrkast.
- Eingongsstønaden skal aukast.
- Kontantstøtta skal oppretthaldast.
- Styrking av helsestasjonar og skulehelsetenesta.
- Legge til rette for auka fysisk aktivitet i skule og SFO med mål om ein timesdagleg fysisk aktivitet innafor dagens timetal.
- Arbeide for å bekjempe kjønnslemlestelse.
- Styrke arbeidet mot menneskehandel, vold i nære relasjonar og seksualisert vold mot kvinner.
- Styrke språkopplæringa for at fleire kvinner med minoritetsbakgrunn skal kunne delta i arbeidslivet.
- Behalde pleiepengeordninga som tidsuavgrensa.
- Legge bedre til rette for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Her er mykje som vi skal følge med i tida framover.

Alunnsjø kvinne og familielag 50 år

Deilig kake med logo.

Fra venstre overrekker sekretær/kontakt Inger Johanne Jarås blomster til 50 års medlem Evelyn Antonsen og Reidun Jacobsen. Synøve Knold kunne ikke være tilstede under jubileet. Aud Odsbu får oppmerksomhet for mange år som Studieleder.

Aud Odsbu gratulerte husmorlaget fra Studieringen og fortalte om studiearbeidet.

50 års jubileum Grålum Kvinne- og familielag

AV: INGER JOHANNE JARÅS, SEKRETÆR, GRÅLUM KVINNE- OG FAMILIELAG

Tidligere Grålum Husmorlag ble stiftet 5. november 1968.

50 års jubileet ble feiret på Stensrød Gård, Eidet, den 26. november med 35 medlemmer til stede. Laget hadde en hyggelig kveld med nydelig mat og fin underholdning av "Frisk Pust". Laget har fortsatt tre medlemmer som har vært med fra starten av; Synøve Knold, Evelyn Antonsen og Reidun Jacobsen. Arbeidsstyret i jubileumsåret er: sekretær Inger Johanne Jarås, kasserer Kari Borgås Olsen, hjelpekasserer Ann-Karin Vestheim, styremedlemmer: Kitt E. Hægblom, Karin Dalen, Torill Fredriksen, styremedlemmer vara: Eva Gretland, Kari Yven, Sølvi Skram Vedø. Studieleder er Aud Odsbu.

Fredag den 26. Oktober 2018 møttes 27 feststemte damer på Ammerudhjemmet for å feire lagets jubileum.

Ved oppstart i 1968 het laget Alunnsjø Husmorlag og var en viktig del av nærmiljøet. Det var et engasjert lag som markerte seg i saker som kom opp i nærmiljøet.

Det var et aktivt lag med ca. 100 medlemmer som holdt kurs, seminarer og studieringer for sine medlemmer. Det ble også holdt kurs spesielt for mennene til de aktive damene.

På tross av at navnet ble forandret fra husmorlag til kvinne og familielag klarte vi ikke å få med de yngre.

Medlemstallet gikk dessverre nedover med årene, men fortsatt er vi 37 aktive medlemmer, som samles en gang i måneden på Ammerud Skole og som ønsker at laget skal bestå noen år til. For oss er laget et viktig samlingspunkt sosialt. Styret er flinke til å skaffe foredragsholdere til hvert møte.

Lagets sesong er fra september til juni. I desember avslutter vi med julemøte, sesongavslutningen i juni er en sommertur med et bestemt reisemål. Begge møtene samler oss i hyggelig prat, god mat og sosialt samvær.

STYRET

Foto: Styret stående fra venstre: 1. styremedlem Berit Walbye, kasserer Elsie Sjømoen, lagleder Randi Renden, 2. styremedlem Gerd Bjerke. Sittende foran fra venstre: sekretær Unni Solberg, studieleder May Sanden.

Ekkilsøy kvinne- og familielag 70 årsjubileum

AV: INGER BERGER, LAGLEDER, EKKILSØY KVINNE- OG FAMILIELAG

Jubileumsfesten ble avholdt i november i fjor. Vi var samlet i festlig lag med underholdning av tre musikere.

Odlaug Lysø Kleven holdt et flott foredrag om hva laget har gjort i alle år – og det er ikke lite! Husmorlaget Flid var navnet i 1948. Senere i 1976 ble det endret til Ekkilsøy husmorlag og i 1997 ble det igjen endret til Ekkilsøy kvinne- og familielag siden forbundet skiftet navn.

Ved oppstart var det 23 medlemmer. For kunne komme seg på møte måtte barna være med. Dermed ble det naturlig at barna var med og det er nok grunnen til at det nå blant medlemmene er både 2. og 3. generasjon av de som var med fra begynnelsen. Kontingenten var kr 3,- per år i starten.

Det gikk ikke lang tid før medlemstallet var oppe i 32. Så på lille Ekkilsøy var de fleste damene medlemmer. Fra første dag har laget vært aktivt med i sammenkomster i regi av gruppe og krets. I tillegg har laget hele tiden jobbet for saker lokalt og bidratt med pengegaver lokalt. Disse pengene er kommet inn ved utlodning på medlemsmøter og inntekter ved ulike arrangement. Når en ser på hvor mye laget har bidratt med, skulle en tro de har hatt Sareptas krukke. Medlemmene har hele veien hatt stort et ønske om å lære nye ting. Dermed har det vært arrangert utallige kurs opp igjennom årene. I 56 år har laget kokt rømmegrøt til St.Hans aften. I alle år frem til 2017 har laget vært medlem av Nordmøre Krets av Norges Kvinne- og familieforbund.

De siste årene har medlemstallet holdt seg på rundt 15 medlemmer. I 2015 under 100 års jubileet til Norges kvinne- og familieforbund i Oslo, var det hele ni medlemmer med. Vi fikk være med på en flott feiring av en sprek 100 åring.

På jubileet ble tre tidligere medlemmer hedret for sin mangeårige innsats i laget. Ingrid Waagen har vært med fra 1968, Lovise Angell fra 1962 og Svava Karlsen fra 1957. De fikk overrakt forbundets nye smykke.

Minneord

INGUNN BIRKELAND

Så kom beskjeden om at Ingunn Birkeland gikk bort 24. november, 83 år.

Ingunn Birkelands engasjement i vårt forbund startet i 1975, og siden har hun stått på barrikadene for organisasjonen. Hun var forbundsleder i perioden 1985 til 1993. Før dette hadde hun verv på ulike nivåer i organisasjonen.

Hun arbeidet særlig for å synliggjøre det store ulønnede arbeid kvinner utfører i hjemmene uten å få trygderettigheter og pensjonspoeng. Omsorgslønn og pleiepenger er blant resultatene. I sitt engasjement reiste hun rundt i landet og besøkte medlemmer. Hun ble utnevnt til forbundets æresmedlem i 1995.

Ingunn hadde også verden som sitt arbeidsområde gjennom vårt internasjonale forbund. Også her var det verdien av det ulønnede omsorgsarbeidet og familiepolitikk som preget innsatsen, sammen med viktige likestillingspolitiske spørsmål.

Ingunn hadde en egen evne til å møte sine medmennesker uavhengig av deres situasjon og hvor i verden hun møtte dem. Alltid med et vennlig og åpent sinn og lyttende. Hennes kunnskap innenfor familie-, -kvinne- og likestillingspolitiske spørsmål var stor. Hun delte mer enn villig av sin kunnskap. Saker hun mente var viktig, liten eller stor tok hun tak i – urettferdigheten eller mangelen skulle løses.

Hennes kunnskap gjorde henne til en skattet deltager i utvalg, delegasjoner og i vårt internasjonale forbunds FN-komiteé og prosjektkomiteé. Disse ledet hun i mange år.

Hun var med i flere offisielle delegasjoner til FNs kvinnekommisjon og selvsagt var hun i Beijing på den første kvinnekongressen.

Hennes innsats medførte at 15.mai ble erklært som FNs internasjonale familiedag.

Hun ble for sin store innsats tildelt St. Olavmedaljen.

Ingunn deltok aktivt og fulgte godt med i forbundets arbeid like til de siste ukene hun levde.

Våre tanker i dag går til hennes nærmeste som har mistet en varm og omsorgsfull mor, svigermor og bestemor.

Svært mange fra forbundet møtte opp til bisettelsen og minnesamværet etterpå.

En stor og viktig epoke i vårt forbund er over.

Vi lyser fred over Ingunn Birkelands minne.

Aina Alfredsen Førde, Forbundsleder

Trekningsliste K&F Landslotteri 2018

Gavekort kr 5000
Gavekort kr 3000
Gavekort kr 2000
Gavekort kr 1000
Damegenser, håndstrikket
Benkeskinn m/trykk
Løper i lappeteknikk(quilteløper)

Dag og Tid, halvårsabonnement
Dag og Tid, halvårsabonnement
Dag og Tid, halvårsabonnement
Ponsjo, håndstrikket
Putetrek i lappeteknikk(quiltet)
Selbuvotter, håndstrikket
Votter m/K&F-logo, håndstrikket
Siccori Vase fra Hadelands Glassverk
Arbeid for likeverd gjennom 100 år, bok
Arbeid for likeverd gjennom 100 år, bok
Arbeid for likeverd gjennom 100 år, bok
Heklet Gryteunderlag m/lite rivjern,
Velkommen te bords, bok
Velkommen te bords, bok
Lue, håndstrikket
Lite maleri
Serviettholder
3 små keramikkbilder
Grytekluter, heklet

Bodil Hansen, 8193 RØDØY
Liv Kvivesen
Rigmor Tveit
Snarøya K&F
Høvik K&F
Aleksander og Ludo, Jevnaker
Indre Arna Åpen barnehag
v/Marit Møn Steffensen
Else Østevik, 4276 Veavåg
Evelyn Fredriksen, 8193 RØDØY
Sigrid Solheim, 6723 Svelgen
Kari Hagen Longva, 6082 Gursken
Kirsten Sørum Gangstø, Lunner
Kvalsvik K&F v/Anita V. Kvalsund,
Gerd Jakobsen, 8742 SELVÆR
Aud Nordås, 5235 Rådal
Petra Halle Nystøyl, 6149 Åram
Manger K&F v/Astrid Hagen
Ingrid T. Niskavara, VADSØ
Ruth Mirjam Vika, 5427 Urangsvåg
Kjellaug Oma
Gunvor Tungesvik
Dagmar Espeland, Vik
Wenche Hansen
Manger K&F v Astrid Hagen, ,
Hilde Eikemo Eide
Moltustranda K&F v/Berit-Ann Lillestøl

LANDSLOTTERIET FOR 2018 ER NÅ TRUKKET OG ALLE GEVINSTENE ER UTLEVERT/SENDT.

Vi vil rette en stor takk for alle flotte gevinster, til alle loddselgere og alle loddkjøpere.

Hilsen Anne Enger og Wenche Rolstad, som har vært ansvarlige for K&F sitt Landslotteri 2018.

K&F's BEREDSKAPSUTVALG

Av: Bjarnhild Hodneland, Beredskapsutvalget

Wenche Rolstad,
Jevnaker Kvinne- og familielag
Leder

Anne Lise Johnsen
Vevang Kvinne- og familielag
Medlem

Ingrid Sandøy
Romsdal krets
Medlem

Grete Nordbæk
Elverum Kvinne- og familielag
Varamedlem

Du er en del av Norges beredskap

AV: WENCHE ROLSTAD, LEDER I BEREDSKAP-SUTVALGET

Dette er tittelen på en brosjyre som alle landets husstander har fått eller vil få. Det er DSB eller Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap som utgir denne.

Norge er et ganske trygt land å bo i, når vi sammenligner oss med mange andre steder i verden. Vi er vant til at det meste fungerer som det skal. Men vi er sårbare. Vi har gjort oss helt avhengige av elektrisitet, data og mobiltelefoni. Mange handler inn mat hver dag, og har ikke mye hjemme. Det er heller ikke så veldig stort lager i forretningene som det var tidligere.

Vi har de seneste årene sett at også Norge blir rammet av naturkatastrofer. Det kan virke som om været har blitt både villere og våtere. Veier blir stengt så bygder blir isolerte.

Landet vårt kan også bli utsatt for terror og sabotasje. Grenser kan bli stengt. Her er noen eksempler på spørsmål vi bør stille oss:

Hvis elektrisiteten blir borte midt på vinteren har vi noen annen oppvarming enn panelovner eller varmepumper?

Har vi fyrstikker og stearinlys?

Vannet blir plutselig borte i springen. Har vi da vann stående i tette kanner på et kjølig sted? Det er utrolig hvor mye vann vi bruker i løpet av en dag.

Har vi mat hjemme så vi kan klare oss

i noen dager uten å gå på butikken for å handle?

Har vi radio med batteri, og har vi batterier?

Har vi jod-tabletter? Fordi om vi ikke er gravide, ammende eller har barn under 18 år, har vi kan hende barnebarn, oldebarn eller andre i gruppene som er nevnt hjemme hos oss den dagen det kan bli nødvendig å ta jod-tabletter.

Les brosjyren fra DSB når den kommer i postkassen. De ber alle husstander i Norge om å ta enkle grep for å bedre egen beredskap. Her finner du også råd om hva som er fornuftig å ha i hjemmet til enhver tid for at du og medlemmer i din husstand skal kunne klare dere selv i minst tre dager.

Den endrede sikkerhetspolitiske situasjonen de siste årene har ført at Norge nå moderniserer totalforsvaret. Økt beredskap i befolkningen – altså hvordan hver enkelt tar vare på seg og sine hvis noe

uforutsatt skulle skje – er en naturlig del av arbeidet med et moderne totalforsvar.

Det er veldig mange tjenester og funksjoner vi er avhengig av for at vårt daglige liv skal gå rundt uten store problemer. Det er faktisk en sårbarhet, og et argument for hvorfor folk bør tenke over hvordan de kan forberede seg best mulig hvis noe skulle skje.

Det starter hjemme hos deg selv – når du ivaretar deg og dine, ivaretar du Norges sikkerhet som samfunn.

Materiell fra Norges Kvinne- og familieforbund

Tilbud!

- ___ Handlenett, sort m/hvitt trykk **kr. 50,-**
- ___ T-skjorte hvit m/lite farget emblem str XL, XXL **kr. 60,-**
- ___ Aktivitetskalender **kr. 25,-**
- ___ Melodibok **kr. 50,-**
- ___ K&Fs skrivebok m/linjer **utsolgt**
- ___ Jubileumsboken "Arbeid for likeverd gjennom 100 år", Lene Sjøgaard Gloslie **kr. 150,-**

Profileringsartikler med emblem:

Norges Kvinne- og familieforbund

- ___ Fuego telysestake 1 stk. kr. 250,- 2 stk. **kr. 450,-**
- ___ Sans vase (Hadeland Glassverk) med K&Fs logo **kr. 350,-**
- ___ T-skjorte sort m/hvitt stort emblem str. M, L, XL, XXL **kr. 130,-**
- ___ K&F skjerf, hvit m/sort emblem, 34X166 cm. **kr. 130,-**
- ___ Smykkenål i sølv **kr. 480,-**
- ___ Halssmykke i sølv **kr. 530,-**
- ___ K&F-pin **kr. 15,-**
- ___ Lagledernål **kr. 190,-**
- ___ Lite flagg m/emblem **kr. 50,-**
- ___ Handlenett, orange med logo **kr. 55,-**
- ___ Refleksbånd med logo **kr. 25,-**
- ___ Siccori vase **kr. 250,-**

Studieplaner registrert i Studieforbundet næring og samfunn

- ___ Prinsippprogrammet inkl. studieplan **kr. 100**

Skrivepapir, konvolutter o.l. m/emblem: Norges Kvinne- og familieforbund

- ___ Skrivepapir m/emblem A4, farger, 50 ark **kr. 100,-**
- ___ Møteplakat, A4. 4 farger 50 stk. **kr. 100,-**
- ___ Konvolutter m/emblem C5 format, 50 stk. **kr. 60,-**

Hefter, bøker, trykksaker

- ___ Diktsamling, "Hold drømmen levende", Helene Freilem Klingberg **kr. 130,-**
- ___ Bok, "Gøy på landet", Anne Enger **kr. 95,-**
- ___ Bok, "...og rommene var så tomme at musene gikk med sørgelør", M. Bolstad: **kr. 80,-**
- ___ Vedtekter **kr. 25,-**
- ___ Verktøykassen, (tidl. Tillitskvinnemappen) hele **kr. 150,-**
- ___ Verktøykassen, (tidl. Tillitskvinnemappen) innhold **kr. 90,-**
- ___ Verktøykassen, (tidl. Tillitskvinnemappen) perm **kr. 60,-**
- ___ Tillitskvinnebevis **kr. 5,-**
- ___ Diplom, A4, **kr. 15,-**
- ___ Plakat m/emblem 50x65 cm. **Gratis**
- ___ Abonnement på Sentral- og Landsmøteprotokoller (pr. år) **kr. 275,-**
- ___ Gaveabonnement: Kvinner & Familie (pr. år) **kr. 150,-**
- ___ Årbok fra K&F **kr. 150,-**

Informasjonsmateriell

- ___ Tidligere numre av medlemsbladet **Gratis**
- ___ Folder "Fremtiden - et felles ansvar" (Ny oppdatert versjon **Gratis**)
- ___ Innmeldingsskjemaer **Gratis**

Frakt kommer i tillegg på alle bestillinger.

Navn/lag:

.....

Adresse:

.....

Postnr./-sted:

.....

Vi ber om å motta materialet innen:

KUPONGEN SENDES:

Norges Kvinne- og familieforbund
Stortingsgaten 12
0161 Oslo

Tlf.: 22 47 83 80

E-post: post@kvinneogfamilie.no

Hvitt skjerf med logo

Skjerfet er laget av hvit silke og har K&Fs logo påsatt i sort, behagelig å ha på både sommer som vinter, **pris kr. 130,-**

Kun kr. 50,-

K&Fs Handlenett

Kjøp K&Fs handlenett og støtt forbundet samtidig som du sparer miljøet for plastnett fra butikken! **Kun kr. 50,-**
Vi har rikelig av disse på lager.

K&Fs T-skjorte

T-skjorte i 100% kjemmet bomull, sort med godt synlig emblem i hvitt. Finnes i str. M, L, XL og XXL. **Kr. 130,-**

Fuego telysestake

1 stk. **kr. 250**, 2 stk. **kr. 450,-**

Sans Vase

135 mm. **Kr. 350,-** med K&Fs logo

Smykkenålen

Pris kr. **480,-**

Halssmykke i sølv

Pris kr **530,-**

Handlenett, orange med logo

kr. 55,-

Refleksbånd med logo

kr. 25,-

Siccori vase

kr. 250,-

Se forøvrig alle våre varer i nettbutikken vår på hjemmesiden.

Liste over K&Fs tillitskvinner

Sentralstyret

Forbundsleder

Aina Alfredsén Førde
Hesteberget 3, 6723 Svelgen
Tlf. 473 37 565 (mob)
E-post: aina@kvinnerogfamilie.no

Nestleder

Randi Støre Gjerde
Myrdalskogen 123, 5117 Ulset
Tlf. 915 41 379 (mob)
E-post: randi61gjerde@gmail.com

Nestleder

Olaug Tveit Pedersen
Nordvikveien 45, 4085 Hundvåg
Tlf. 913 82 124 (mob)
E-post: olaug.t.pedersen@lyse.net

Medlem

Christine Andreassen
Walemsviksv. 25, 5165 Laksevåg
Tlf. 55 34 60 04 (p) 950 41 886 /
952 23 748 (mob)
E-post: christine.andreassen@outlook.com

Medlem

Inger Berger
Ekkilsøyveien 72, 6530 AVERØY
Tlf. 976 14 248 (mob)
E-post: ingerbe60@outlook.com

Medlem

Anne Margrethe Eggestøl
Beisvågvegen 103, 7810 Namsos
Tlf. 916 93 920 (mob)
E-post: anne.eggestol@ntebb.no

Medlem

Oddlaug Hovdenak
Åsleet 45, 6456 Skåla
Tlf. 951 24 753 (mob)
E-post: oddlaug.hovdenak@hotmail.com

1. varamedlem

Edel Mikkelsen
Flotmyrgaten 149, 5527 HAUGESUND
Tlf. 906 27 735 (mob)
E-post: emikk@online.no

2. varamedlem

Sigrunn Strøm
PB 6, 5318 STRUSSHAMN
Tlf. 959 432 13 (mob)
E-post: isigrunn.strom@gmail.com

Kretsledere

Akershus

Solvor Larsen
Slorattoppen 154, 1405 Langhus
Tlf. 64 86 64 74 (p) 97 09 91 04 (mob)
E-post: solvor68larsen@gmail.com
E-post til Akershus krets: akershuskrets@gmail.com

Aust-Agder

Postkontakt
Else Marie Holm
Bergstø 10 C, 4790 Lillesand
Tlf. 37278688 (p) 95098100 (mob)
E-post: elsemarieang@gmail.com

Bergen og Midthordland

Eldbjørg Gunnarson
Morviklien 23
5124 Morvik
Tlf. 55 53 11 94 (p) 97 98 37 91 (mob)
E-post: eldbgu@online.no

Hedmark

Anne Lise Bryhn
Mogopveien 23, 2409 Elverum
Tlf. 62 41 70 53 (p) 45 25 46 21 (mob)
E-post: anli-bry@online.no

Hålogaland

Gunn Evjen
Evjenveien 386

8056 Saltstraumen

Tlf.: 94 83 11 12 (mob)
E-post: gunnda@live.no

Oslo

Liv Aasa Holm,
Sørkedalsveien 210,
0754 Oslo
Tlf. 95 16 35 24 (mob)
E-post: livaaasaholm@gmail.com

Romsdal

Gerd Røsberg
Istadvegen 665,
6453 Kleive
Tlf. 93 67 38 78 (mob)
E-post: ger-roe@online.no

Sogn og Fjordane

Gunnvor Sunde
Solstad, 6827 BREIM
Tlf. 979 55 677 (mob)
E-post: gunnvor.a.sunde@gloppen.kommune.no

Sunnmøre

Anita J. Kvalsund
Mulevikvg. 40, 6098 Nerland
Tlf. 41 22 64 04 (mob)
E-post: anitaj-k@hotmail.com

Vest-Agder

Postkontakt
Eva Ousbey
Neseveien 38, 4514 Mandal
Tlf. 38 26 58 00 (p)
E-post: ousbey@online.no

Kom.-/utvalgsledere: Valgkomiteen

Leder

Anne Enger
Fjellveien 70, 3518 Hønefoss
Tlf. 911 79 287 (mob)
E-post: a-enger2@online.no

Hotellavtaler

Norges Kvinne- og familieforbund kan nå tilby flere gode hotelltilbud til våre medlemmer.

Hos Scandic-kjeden er det inngått en avtale som gir inntil 10% rabatt på enkeltovernattinger. Det kan forekomme kampanjepriser som gir lavere pris enn avtalepris. Da lønner det seg selvfølgelig å bruke denne. Prisene vil variere mellom hotellene. Det gis rabatterte pris for konferanser. Be om tilbud. Avtalen gir også gode priser på Scandic hotell i Sverige og Danmark. For booking må eget avtalenummer benyttes.

Forbundet har også et samarbeid med Thon Hotels. Her gis det rabatterte priser på inntil 21% ved Business Deal. Det vil si at bookingen må gjøres på internett med eget avtalenummer. Ved konferansebooking må bookingen gå via våre kontaktpersoner.

For alle avtalene gjelder krav om å benytte forbundets avtalenummer. Dette får du ved henvendelse til sekretariatet eller til ditt lokallag. Fullstendig informasjon om avtalen ligger på lukket side på vår hjemmeside: www.kvinnerogfamilie.no

Kontrollkomiteen

Leder
Kristin Hansen
Munkerudåsen 22 E, 1165 Oslo
Tlf. 905 64 730 (mob)
E-post: krihan6@online.no

Prinsippprogramkomiteen

Leder
Solveig Thomassen
Lyshovden 52
5148 Fyllingsdalen
Tlf. 926 13 613 (mob)
E-post: sthomas@online.no

Internasjonalt utvalg

Leder
Elisabeth Rusdal
Skogveien 41, 1368 Stabekk
Tlf. 91 32 81 64 (mob)
E-post: elisabeth@kvinnerogfamilie.no

Prosjektleder

Kristin Hansen
Munkerudåsen 22 E, 1165 Oslo
Tlf. 905 64 730 (mob)
E-post: krihan6@online.no

Beredskapsutvalget

Leder
Wenche Rolstad
Skarimoen 32, 2760 Brandbu
Tlf. 40 24 48 96 (mob)
E-post: wrwenche@gmail.com

Nordens Kvinneforbund

2. representant
Olaug Tveit Pedersen
Nordvikveien 45, 4085 Hundvåg
Tlf. 91 38 21 24 (mob)
E-post: olaug.t.pedersen@lyse.net

ACWW representant

Christine Andreassen
Walemsviksv. 25, 5165 Laksevåg
Tlf. 55 34 60 04 (p) 950 41 886 /
952 23 748 (m)
E-post: christine.andreassen@outlook.com

Norsk TotalforsvarsForum

Postboks 1550 Sentrum
0015 Oslo
Besøksadresse:
Bygning 60, Akershus festning.

Fokus

Forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål
Storgata 11, 0155 Oslo
E-post: fokus@fokuskvinner.no
Tlf: 23 01 03 00

Studieforbundet næring og samfunn

Postboks 9388 Grønland, 0135 Oslo
Epost: post@naeringogsamfunn.no
Tlf: 22 17 66 00

Mange lag er nå direkte tilknyttet Forbundet. Se vår hjemmeside www.kvinnerogfamilie.no under Lag i fylker uten kretsledd.

ABONNER PÅ
MEDLEMSBLADET
3 UTGAVER
I 2018

Kun
kr 150.-

Returadresse: Norges Kvinne- og familieforbund, Stortingsgata 12, 0161 Oslo

Dette er Norges Kvinne- og familieforbund

Som medlem får du:

- Tilbud om advokatbistand
- Rabatt på hotellovernatting.
- Medlemsbladet Kvinner & Familie 3 ganger i året
- Tilbud om kurs, konferanser, reiser mm. gjennom ditt lokallag/krets

Ditt medlemskap er viktig!

Våre arbeidsområder er:

- Familievikar
- Innføring av skolemat over hele landet
- Fødetilbudet – økt utdanning av jordmødre
- Integreringsarbeid og aktiviteter lokalt

Synes du at en av de aller viktigste oppgavene i samfunnet er å gi barna et godt å trygt oppvekstmiljø? Og vil du gjerne ha mer tid til barna dine uten at det går utover økonomi og yrkeskarriere? Da kan Norges Kvinne- og familieforbund være noe for deg!

Målet er samfunnspåvirkning i kvinne og familiepolitiske spørsmål nasjonalt og internasjonalt.

Våre satsningsområder er: **Kvinnepolitikk • Familiepolitikk • Miljø- og forbrukerpolitikk • Internasjonalt samarbeid**

Klipp ut

Jeg ønsker medlemskap i Norges Kvinne- og familieforbund

NAVN:

FØDSELSÅR

ADRESSE:

POSTNR.-/STED::

LOKALLAG:

KRETS:

E-POST:

TELEFON:

**INNMELDINGEN
SENDES:**

Norges Kvinne- og
familieforbund
Stortingsgata 12,
0161 Oslo
Tlf.: 22 47 83 80

Bekreftelse: Jeg samtykker at mine personopplysninger kan benyttes av forbundet til medlemsblad, forbundsnytt, invitasjoner og medlemslister som sendes ut til tillitsvalgte.